

UNITED
BY OUR
DIFFERENCE

Den Skånska Kustrådsprocessen En förstudie för levande hav och kust

2012-01-10

Upprättad av: Jennie Larsson

Den Skånska Kustrådsprocessen

En förstudie för levande hav och kust

Beställare

Peter Askman
Avdelning för Samhällsplanering
Region Skåne
044-309 32 93
Peter.askman@skane.se

Projektledare och Kontaktperson

Jennie Larsson
Hållbarhetskonsult & Miljöjurist
WSP Environmental
Box 574, S-201 25, Malmö
Besök: Jungmansgatan 10
Mobil: +46 (0)70 6560802
Direkt nummer: +46 (0)40 35 42 00

Andra deltagare i projektet

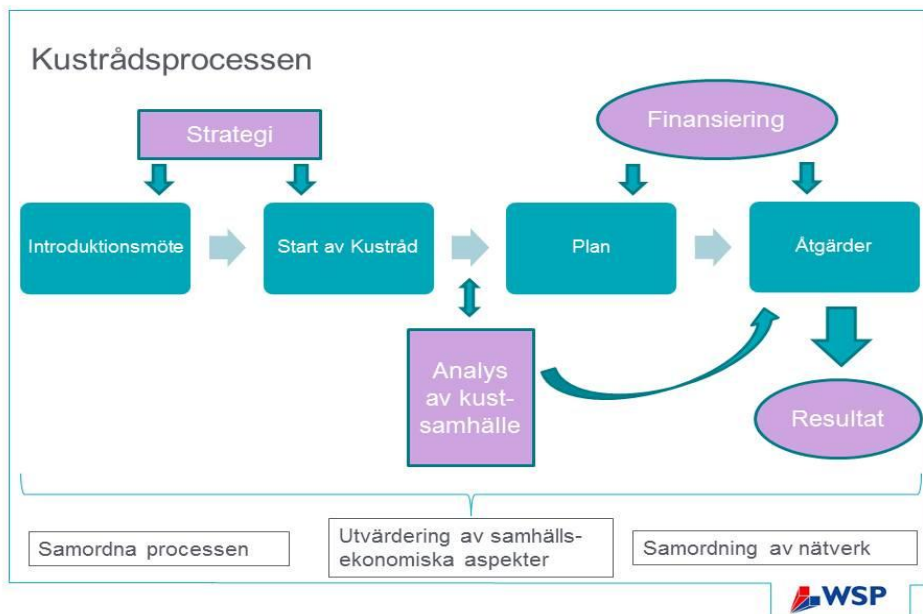
Charlotte Hauksson, *Gruppledare & Miljökonsult, WSP Malmö*
Boel Hedgren, *Miljökonsult, WSP, Malmö*
Erik Ronnle, *Miljökonsult, WSP, Malmö*
Lina Sundgren, *Civilingenjör Ekosystemteknik, WSP, Malmö*
Mikael Olenmark, *Miljökonsult, WSP, Malmö*
Peter Askman, *Miljöstrateg, Region Skåne*
Helena Tsiparis, *Region Skåne*
Charlotte Carlsson, *Miljö- och vattenstrategiska enheten, Länsstyrelsen, Skåne*
Ann-Marie Camper, *Koordinator, Skånes hav och vatten*

Sammanfattning

Vi är inne i en tid där miljöfrågor inte längre utgörs av en dimension. Problemkällorna är många och lösningarna likaså, vilket givetvis ställer en hel del krav på dagens hantering och förvaltning av naturvärden och resurser. Den stress vårt ekosystem för tillfället får uppleva, kräver insatser på flera plan samtidigt, även preventiva sådana. För att värna om våra naturvärden, sociala trivselfaktorer och ekonomiska tillväxt, krävs det en parallell process där man aktivt arbetar med hållbar utveckling och förbereder sig inför framtida förändringar.

En väldigt positiv utveckling i Skåne är att fler och fler aktörer börjat engagera sig i ovanstående frågor. Detta innebär att vi är på god väg, men kräver också för optimalt resultat och värdeskapande, att vi samlar och samordnar våra resurser, aktörer, kompetenser, initiativ och information, på ett sätt som kan bidra till att lösa problemen i Skånes vattendrag, omgivande hav och i våra kustsamhällen.

Region Skåne initierade denna förstudie för framtagande av ett verktyg som kan uppfylla behoven av att ta vara på lokala initiativ, drivkrafter, kompetens och vilja till utveckling, detta då många kustsamhällen idag saknar skräddarsydd hjälp och systematik i att arbeta lokalt för att förebygga att ovanstående förändringar inte blir för svårhantlade. Verktøget som har tagits fram går under namnet den Skånska kustrådsprocessen och är att ses som ett implementeringsverktyg. Genom att skapa Kustråd ute i 10 stycken kustsamhällen, bilda nätverk och samordna lokal expertis, hoppas regionen kunna uppfylla ovanstående syfte. Under Kustrådsprocessens 3-årsperiod är det tänkt att kustsamhällena skall få hjälp med uppstart av Kustråd, introduktionsmöte, analys av samhället, utvecklingsplan, åtgärdsförslag, finansieringsstrategier, övrig rådgivning, samordning, nätverkande med andra kustsamhällen, samt förankring för fortlevnad av Kustråden efter Kustrådsprocessens 3-års period. Se nedan figur.

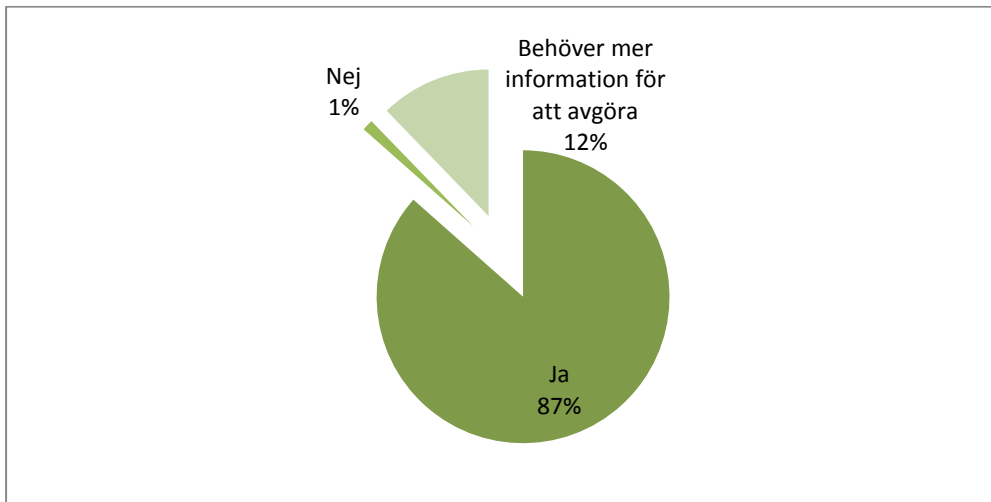

Figur 1: Illustrering av Kustrådsprocessen och dess olika moment

Det här är enbart en förstudie som har fokuserat på att i stora drag utveckla verktygets processer och nätverk för mobilisering av aktörer vid kust och hav för att kunna ligga i

framkant inför 2013 års ansökningstillfällen. Kustrådsprocessen kommer under 2013 att behöva ytterligare utveckling och mobilisering för att bli starkare definierad och förankrad. De 10 utvalda samhällena för förstudien var: Tosteberga, Åhus, Kivik, Simrishamn, Hagestad/ Kåseberga/Löderup, Barsebäck, Klagshamn, Råå, Borstahusen och Torekov.

Av 245 svaranden var 212 personer (87%) intresserade av att deras kustsamhälle ska delta i Kustrådsprocessen och 30 personer (12%) ville ha mer information för att kunna avgöra. Endast 3 personer (1%) har sagt nej till Kustrådsprocessen. De som arbetat mest aktivt och visat mest engagemang är Tosteberga, Åhus, Simrishamn, Löderup, Hagestad, Kåseberga och Torekov.

Figur 2: Är du intresserad av att ditt kustsamhälle deltar i den Skånska Kustrådsprocessen?

Enkätundersökningen visar på att de största förväntningarna på Kustrådsprocessen är att den ska kunna vara ett verktyg i att förhindra att föroreningar kommer ut och sprids i våra vattendrag och hav, hjälpa kustsamhällen att bättre ta tillvara på sina naturvärden, förbereda kustsamhällena på framtida klimatförändringar, bidra till att påverka mer vad som händer på kommunal, regional och nationell nivå, samt hjälpa till att utveckla nya näringslivsverksamheter i kustsamhället. Dessutom är det många som uttrycker sig positivt till att samarbeta med andra kustsamhällen och utbyta erfarenheter.

Folk har även identifierat olika utvecklingsaspekter och risker. De mest frekventa, som folk vill att man arbetar mer med, är följande; att identifiera och tydliggöra riskerna med Kustrådsprocessen så att de senare kan minimeras, såsom möjliga intressekonflikter; behov av att sätta tydliga målsättningar för Kustråden så att de kan verka självgående; behov av att tydliggöra de olika parternas roller och hitta finansiering så att engagerade eldsjälur slipper arbeta ideellt i Kustråden, samt ett behov av att tydliggöra processen ytterligare genom att illustrera konkreta exempel på användningsområde och på vad folk kan tjäna på att delta – dvs. what's in it for us?

En finansieringsstrategi och estimerad prislapp har tagits fram för hela Kustrådsprocessen. Nästa föreslagna steg är nu identifiering och fastställande av internationella samarbetspartners för den föreslagna ansökan, samt skrivande av ansökan.

Innehåll

Beställare	2	
Projektledare och Kontaktperson	2	
Andra deltagare i projektet	2	
Sammanfattning	3	
Innehåll	5	
1	Information om förstudien	7
1.1	Bakgrund	7
1.2	Syfte och förväntat resultat	7
1.3	Metod	8
2	Kustrådsprocessen	11
2.1	Överblick över hela processen	11
2.2	Introduktionsmötet	13
2.3	Start av Kustråd	13
2.4	Analys av Kustsamhället	15
2.5	Skapande av framtidsplan	17
2.6	Åtgärder	17
2.7	Resultat	17
2.8	Utvärdering genom Samhällsekonomiska indikatorer	17
2.9	Samordning	18
2.10	Kommunikationsplan	18
2.11	Finansiering	18
3	Resultat från förstudien	20
3.1	Feedback om Kustrådsprocessen	20
3.2	En gemensam Skånsk framtidsvision till år 2020?	28
3.3	Utmaningar om 10 år enligt Kustsamhällen	31
3.4	Respons från andra aktörer än Kustinvånare	33
4	Vad behövs för att gå vidare med Kustrådsprocessen?	35
4.1	Förslag på nästa steg och tidsperspektiv	35
4.2	Estimerad prislapp för hela Kustrådsprocessen	36
4.3	Finansiella möjligheter i dagsläget	37
4.4	Vad händer sen?	37
4.5	Finansieringsstrategi	38
5	Bilagor	40
5.1	Lista på Ingångskontakter i respektive kustsamhälle	40
5.2	Enkätundersökning	41
5.3	Resultat av skanning	45

Information om förstudien

1 Information om förstudien

1.1 Bakgrund

Kustsamhällen är oftast mer känsliga än andra samhällen för miljömässiga förändringar då de är beroende av ett välmående ekosystem både på land och i hav. Många av våra naturvärden runt dessa ekosystem är redan hårt ansatta. En stor utmaning för de flesta kustsamhällen skulle vara om vattenkvaliteten i havet blir sämre, så dålig att man inte längre kan bada. Vad skulle dessutom ett anrikt fiskesamhälle ta sig till om fisken försvann helt eller blev för giftig för att äta? En annan utmaning är om grundvattenkvaliteten blir sämre och dricksvattnets kvalitet likaså. En fjärde kan vara att stranden och kusten börjar försvinna, vilka är viktiga naturvärden och inkomstkällor för många. Utmaningarna är inte bara sociala, ekonomiska och fysiska, de är även juridiska. Juridiska i den mån att både EU och Sverige driver en växande juridisk reglering av våra hav, vattendrag och kuststräckor, detta för att bevara och skydda våra naturvärden innan det är för sent.

Inkomstkällor såsom fiske och turism är några av de näringar som drabbas först om någon av ovanstående förändringar inträffar, detta då de är direkt beroende av kustsamhällets naturvärden för överlevnad. Även om det finns fler inkomstkällor i Skåne, är många beroende av varandra och kopplade till varandras framgångar och misslyckanden.

Länge har miljöutmaningar varit upp till enstaka aktörer att hantera, men då utmaningarna oftast har många olika dimensioner och behöver angripas på fler än ett sätt, är behovet stort av att man binder samman fler kompetensområden och jobbar på flera plan samtidigt.

Under de senaste åren har fler och fler Skånska aktörer börjat engagera sig i kust- och havsfrågor, samt för hållbar utveckling i allmänhet. Behovet av att samla och samordna resurser, aktörer, kompetenser, initiativ och information är därför stort.

Behovet av Kustrådsprocessen började växa fram då många kustsamhällen idag saknar skraddarsydd hjälp och systematik i att arbeta lokalt för att förebygga att ovanstående förändringar inte blir för svårhanterade. Dessutom finns ett behov av att få hjälp med vad man kan göra lokalt för att förbereda sig på alternativa inkomstkällor, om nu de förknippade med havets välmående, går sämre.

Om vi lyckas att skapa ett systematiskt samordnat tillvägagångsätt i Skåne som binder samman kustrelaterade utmaningar och måsten med utvecklingsmöjligheter, kan vi ligga i framkant inför kommande förändringar och skapa stärkta kustsamhällen, både ur hållbarhetssynpunkt och ekonomisk tillväxt.

1.2 Syfte och förväntat resultat

Då planering av hav och kust är en viktig strategisk fråga, ämnar Region Skåne med denna studie, få ett verktyg utvecklat till sig som kan bidra till hållbar utveckling i kustsamhällen. Med hållbar utveckling menas här att invånare och inte minst näringsliv ges förutsättningar att se sina möjliga roller när det gäller att bidra till välmående hav och kust, samt att detta kan leda till initiativ, innovationer, kompetensutveckling, nya verksamheter och regional utveckling. Verktöget går under namnet Kustrådsprocessen.

Det här är enbart en förstudie, vilket innebär att undersökningen har gjorts på ett mycket överskådligt vis. Enkätundersökningens syfte var enbart att få in användbara synpunkter till utformningen av Kustrådsprocessen och att undersöka nätverk för mobilisering av aktörer vid kust och hav. Tanken var således inte att den skulle spridas till alla och bidra med ett uttömmande svar, detta kommer att ingå som ett moment i Kustrådsprocessens initiala fas (genom Introduktionsmötet). Liknande gäller för identifierade ingångskanaler, dvs. de kontakter vi valt att gå igenom för att nå ut med enkäten och sprida information. Syftet här var att påbörja en mobilisering som ytterligare måste utvecklas.

Anledningen till att förstudien initierades precis innan jul var för att kunna ligga i framkant i början av 2013, då många finansieringsmöjligheter utlyses. Förstudien syftar specifikt till att beskriva finansieringsbehov och finansieringsmöjligheter, inklusive möjlig EU-finansiering samt övriga aktörers eventuella medfinansiering. Region Skåne avsåg även att undersöka intresset ute i kustsamhällena för en eventuell framtida kustrådsprocess då ansökningar kräver ett koncept och partners. Kustrådsprocessen kommer under 2013 att behöva ytterligare utveckling och mobilisering för att bli starkare definierad och förankrad. Detta redogörs för mer under avsnitt 4 i denna rapport.

1.3 Metod

Förstudien utgår från undersökningar och nätverkande ute i 10 stycken kustsamhällen. Urvalet skedde genom två steg. Först gjordes en övergripande inventering av Skånska kustsamhällen där faktorer som karaktär på samhället, ekonomiska aktiviteter, naturvärden, framtida utmaningar och möjligheter, samt starka ingångsaktörer undersöktes. I steg två plockades därefter 10 stycken olika kustsamhällen ut. Även om det finns mycket likheter, är just olikheterna tänkat att kunna bli en styrka i processen, detta då kustsamhällena kan dra nytta av varandras erfarenheter och olikheter i karaktär vid hållbar utveckling. Detta godkändes sedan av Region Skåne och de utvalda för förstudien är: Tosteberga, Åhus, Kivik, Simrishamn, Hagestad/ Kåseberga/Löderup, Barsebäck, Klagshamn, Råå, Borstahusen och Torekov.

Utgångspunkten för utformningen av Kustrådsprocessen har varit Region Skånes verksamhetsprogram och tillhörande 18 delmål för livskraftigt hav och vatten. Dessa finns att läsa mer om i rapport ”*Region Skånes verksamhetsprogram för livskraftigt hav och vatten (2011)*”

Arbetsprocessen genomfördes med kontinuerliga avstämningar och samråd mellan WSP, Region Skåne (Enheten för miljöstrategier), Länsstyrelsen och Skånes Hav och Vatten.

Kontakten med kustsamhällen skedde främst genom identifierade starka ingångskanaler, såsom byalag, kyrkoförsamlingar, lokala organisationer, företag och eldsjälar. Metoden för kontakt skedde genom mailutskick, telefonsamtal, platsbesök och enkätutskick, samt genom en slutpresentation där de olika kustaktörerna bjöds in till att närvara. Anledningen till att inte alla samhällen hann med att besökas eller fick så många enkätsvar berodde på den knappa tiden för förstudien och att många var upptagna i december månad. Vissa kustsamhällen behöver därför kontaktas igen för att undersöka intresse. Dessa är framför allt Barsebäck och Klagshamn. Eventuellt får man försöka med andra inångskanaler.

Platsbesök skedde i Tosteberga, Åhus, Simrishamn, Löderup, Kåseberga, Hagestad och Torekov. Kontakt via telefon och mail skedde med Råå, Kivik och Borstahusen. Kon-

takt med Barsebäck och Klagshamn skedde endast via utskick av enkät och mailpresentation.

Enkäten skickades ut genom de ingångskanaler som identifierades vid inventeringen. Totalt svarade 245 personer runt om i Skåne.

Inventering av internationella aktörer för möjliga EU och finansieringsmöjligheter skedde efter att en skanning hade gjorts och ett urval av aktuella ansökningar hade listats. Därefter plockades möjliga aktörer fram.

Feedback har under processens gång inkommit via direktkontakt med kustinvånare, från enkätundersökningen, kommuner, länsstyrelsen, ideella föreningar, forskare och andra aktörer. Denna feedback har format utvecklingen av konceptet Kustrådsprocessen.

Kustrådsprocessen

2 Kustrådsprocessen

2.1 Överblick över hela processen

Kustråd är en lokal samordningsfunktion som syftar till att stärka Skånska kustsamhällen inför kommande utmaningar såsom klimatförändringar, sämre vattenkvalitet i våra hav och vattendrag, mindre fisk, stranderosion, eventuell behov av förändrade identiteter och näringsverksamheter, fler lagstiftningskrav, mm.

Genom att skapa Kustråd ute i 10 stycken kustsamhällen runt om i Skåne är tanken att skapa ett starkare lokalt nätverk mellan kustinvånare och på så vis kunna stötta varandra i framtida utmaningar och dra nytta av varandras olikheter i hållbar utveckling, uppfyllelse av miljömål och regional utveckling (såsom näringslivsutveckling) i allmänhet.

Själva Kustrådsprocessen är att ses som ett implementeringsverktyg för att få Kustråden på plats. Syftet är att skapa framtida fungerande strategier och tillvägagångssätt för att förankra hållbar utveckling på lokal nivå, skapa nätverk och hjälpa kustsamhällen med ett verktyg till att vända utmaningar till möjligheter. Kustrådsprocessen är tänkt att etableras och implementeras under 3 år. Därefter är det tänkt att Kustråden och det kustrådsnätverk man byggt upp, skall finnas kvar och verka självständigt.

Under Kustrådsprocessens 3-årsperiod är det tänkt att kustsamhällena skall få hjälp med att identifiera utmaningar (såsom betungande lagar, miljömål, miljöutmaningar, sociala utmaningar, arbetslivsutmaningar, mm) som gäller specifikt för deras samhälle, och möjligheter (utvecklingsmöjligheter i kustsamhället, viktiga nätverk, finansieringsmöjligheter, mm) och binda samman dessa i en utvecklingsplan med åtgärdsförslag och hållbar framtidsvision för respektive kustsamhälle. Under processens gång kommer kustsamhället att få hjälp med uppstart av Kustråd, Introduktionsmöte, analys av samhället, utvecklingsplan, åtgärdsförslag, finansieringsstrategier, övrig rådgivning, samordning och nätverkande med andra kustsamhällen.

Kustrådsprocessen är tänkt att bidra med kunskap, informationsutbyte, samarbete och Skåneanda ("förskånskat" namn för Gnosjöanda), samt bidra till en strukturell förändring i hela Skåne där också kustsamhällen får en tydligare röst.

Kustrådsprocessen är bara en del i den stora bilden. Tanken är att samordna "internt" bland fler aktörer i Skåne och på så vis ta tillvara på och samordna kompetens, tid och pengar till samlade insatser som stärker regionen. I framtiden är förhoppningen att det existerar ett Skånenätverk, dvs en plattform där samordnade kommuner, myndigheter, vattenråd, Kustråd, universitet och högskolor, företag, ideella organisationer mm, kan mötas och utbyta idéer och information, samt vid akuta regionala problem, även samarbeta. Anledningen till denna framtidsvision är att det idag förloras alldeles för mycket tid och pengar genom att folk inte har koll på vad andra gör och kan hjälpa till med.

Hur ser Kustrådsprocessen ut och hur kommer den att genomföras?

Kustrådsprocessen kommer att bestå av olika steg. Dessa är sammanfattade nedan och beskrivs mer utförligt i respektive avsnitt (angett i parantes efter varje steg):

1. Introduktionsmöte: Kustrådsprocessen sätts igång med ett offentligt introduktionsmöte ute i respektive kustsamhälle. Här får folk mer information och kan yttra sig om Kustrådsprocessen. Efter detta möte får kustsamhället fundera på om det är något

de vill vara med på eller ej. Först därefter startas i så fall Kustrådsprocessen på allvar. (avsnitt 2.2)

2. Start av Kustråd: Om folk i kustsamhället bestämmer att de vill gå vidare med kustrådsprocessen, är nästa steg att starta upp et s.k. ”Kustråd”. Detta kommer att anpassas till den form som kustsamhället väljer är mest lämplig. (avsnitt 2.3)

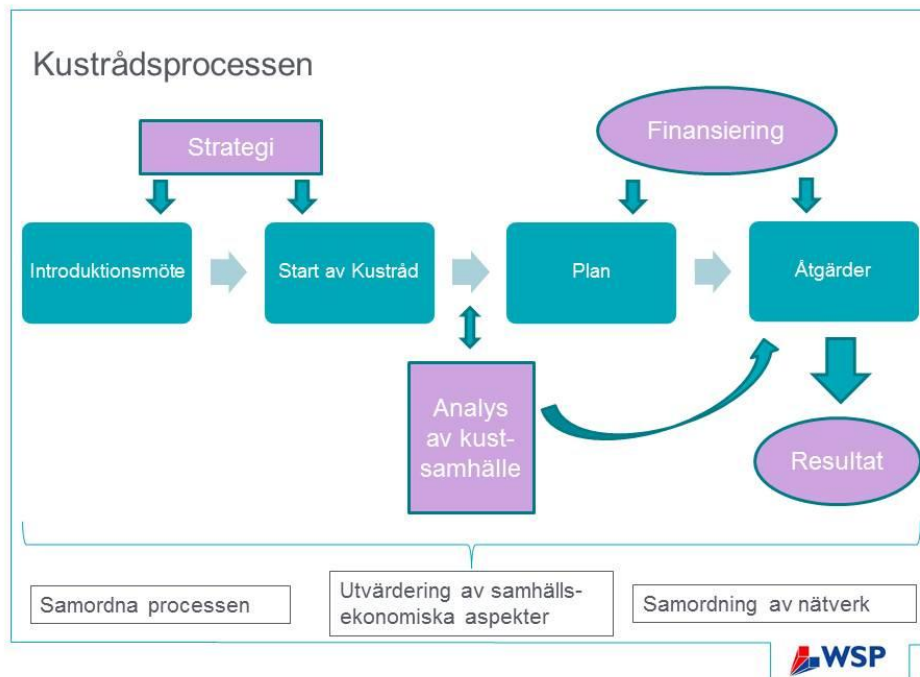
3. Analys av kustsamhället: Nästa steg är att utföra en 4 veckors analys av respektive samhälle där syftet är att identifiera utmaningar och möjligheter och därmed möjliggöra en diskussion om framtida mål, utvecklingsmöjligheter och strategier (avsnitt 2.4).

4. Skapande av framtidsplan: Resultaten från ovanstående analys ska ligga till grund för framtagande av en utvecklingsplan och åtgärdsförslag (se nedan) för respektive kustsamhälle (avsnitt 2.5).

5. Åtgärder: Utmaningarna prioriteras efter en skala hur akuta och viktiga de är för kustsamhället att ta tag i. De viktigaste blir sedan knutna till åtgärdsförslag. Hjälp fås i processen med att leta finansiering och skapa en lokal finansieringsstrategi för utförandet av vissa åtgärder (avsnitt 2.6).

6. Resultat: Resultaten från processens gång kommer att behöva utvärderas och kommuniceras varje år till deltagare samt till regionen. (avsnitt 2.7).

7. Utvärdering genom Samhällsekonomiska faktorer: Resultatet från processen kommer att tydliggöras genom en utvärderingsmetod där man mäter samhällsekonomiska aspekter och redovisar dem (avsnitt 2.8).

Figur 2: Illustrering av Kustrådsprocessen och dess olika moment

Övergripande för hela processen

8. Samordning: Under hela Kustrådsprocessens gång skall de deltagande kustsamhällen få hjälp med rådgivning och styrning av processen, projektledning samt med samordning av hela kustrådsnätverket i Skåne (avsnitt 2.9).

9. Kommunikationsplan: En kommunikationsplan och kommunikationsverktyg för hela kustrådsprocessen behöver utvecklas för att sprida kunskap, resultat och få olika aktörer att kommunicera och interagera bättre (avsnitt 2.10)

10. Finansiering: Hela processen måste finansieras för att kunna komma till stånd. Det krävs både finansieringsstrategier för olika moment, såsom för helheten och för fortlevnad av Kustråden (avsnitt 2.11).

2.2 Introduktionsmötet

Ett introduktionsmöte är tänkt att hållas i respektive kustsamhälle med syftet att introducera läget i våra Skånska hav och kustsamhällen, samt informera om hur man på lokal nivå kan agera för att tackla utmaningarna. Mötet syftar också till att samla engagerade och intresserade kustaktörer för att lägga grund till uppstart av kustrådsprocessen.

Mötet uppskattas att vara i drygt 2,5 timmar och kommer att bestå av tre etapper. I de två första etapperna är det tänkt att utvalda föredragshållare ska prata utifrån förbestämda områden.

Etapp 1 (ca 60 min) – introduktion om läget i våra Skånska hav och kustsamhällen: Den första etappen kommer att gå ut på att beskriva läget i våra Skånska hav och kustsamhällen. Detta innefattar att ge en översiktlig sammanfattning av hur det ser ut idag, vilka problem man har upptäckt samt att ge en överblick över vad som har gjorts det senaste året för att komma till bukt med problemen. Vad som har gjorts de senaste åren berör såväl myndigheter, forskare och som andra aktörer i Skåne.

10 min – Intro och välkomnade

30 min – Läget i våra Skånska hav och kustsamhällen från olika synvinklar (möjliga problemkällor och möjliga orsakskällor)

20 min – Vad har gjorts i Skåne och vilka bevis har man hittat om utmaningarna?

Etapp 2 (ca 60 min) – vad kan göras på lokal nivå? Den andra etappen kommer att introducera Kustrådsprocessen. Syftet är att grunda för skapandet av Kustråden genom att samla in folks åsikter och diskutera vilka former på Kustråd de skulle vilja arbeta utifrån, och det viktigaste av allt, om det finns ett intresse att delta i Kustrådsprocessen. 30 minuter kommer att avsättas för diskussion.

30 min – Introduktion om Kustrådsprocessen och vad man kan göra på lokal nivå

30 min – Diskussion och feedback

Etapp 3 (ca 40 min) – panelfrågestund och diskussion: Efter föredragen finns det möjlighet att ställa frågor då föredragshållarna kommer att stanna kvar för en liten panelfrågestund – ca 40 minuter. Man kan även kontakta föredragshållarna senare via mail eller via samordnaren för mötet.

2.3 Start av Kustråd

Kustråd är en lokal samordnings- och samverkanfunktion som kommer att fokusera på hållbar utveckling i kustsamhället. Det är en funktion som är ämnad att verka på lokalt plan och för de lokala kustinvånarna och deras framtid. Samtidigt är den tänkt att bin-

das samman till ett större nätverk, kustrådsnätverk, där flera lokala kustsamhällen kommer i kontakt med varandra och kan utbyta erfarenheter och information. Kustrådet kommer på så vis att utgöra en viktig ingångs- och utgångskanal för kustsamhällen, men kommer att styras helt från lokal nivå och verka självständigt. Själva kustrådsprocessen är den process som syftar till att få allting på plats och hjälpa de deltagande kustsamhällena att skapa och starta upp sina egna Kustråd, samt att utarbeta ramarna som Kustråden skall arbeta utifrån (vilket planen som skapas specifikt för varje kustsamhälle är ett verktyg till – se avsnitt 2.4).

Kustrådens organisation kommer att se olika ut och har ingen bestämd form. Det kan vara allt ifrån en stående punkt på ett byalags dagordning, till ett ihopsatt team eller en anställd projektansvarig, till något helt annat. Syftet med att hålla det flexibelt är för att kustråden skall kunna anpassas till respektive kustsamhälles förutsättningar och ambitionsnivå. Kustrådsprocessen kommer att hjälpa respektive kustsamhälle med olika förslag och att välja den form som passar dem bäst.

Förvaltning och samordning av Kustråden kommer till en början att ske av utvald projektledare under Kustrådsprocessen. Det är sedan tänkt att Kustråden skall leva vidare och vara självstyrande. Det finns dock ett behov av att koppla en samordnare till Kustråden även i framtiden, detta så att de kontinuerligt kan få rådgivning och hjälp att utvecklas. Under Kustrådsprocessens gång kommer lämpliga framtida förvaltningsstrategier att tas fram i samråd med de deltagande kustsamhällena.

Nedan är besvarade fyra frekvent förekommande frågor under förstudien.

Hur skiljer sig ett Kustråd från ett Vattenråd? Vattenråd är en liknande lokal och regional funktion som kommer att existera parallellt med Kustråden. Skillnaden är den att det centrala i vattenrådets fokus är vattenfrågor och vattenförvaltning, medan kustråden kommer att fokusera på ett bredare hållbarhetsperspektiv och samtidigt fokusera på att stärka och utveckla kustsamhällen. Kustråden kommer dessutom alltid att bestå av lokala kustinvånare enbart, även om samverkan uppmuntras med andra aktörer. Dessa båda råd har starka kopplingar till varandra och kan med fördel samordnas under Kustrådsprocessen.

Hur skall Kustråden finansieras? Beroende på vilken organisationsform man väljer på Kustråden kommer detta att vara avgörande för framtida finansiering. Det går att arbeta ideellt fram till en viss gräns, men skall något vara bestående krävs finansiering. Det är därför av yttersta vikt att de som engagerar sig i Kustråden också skall få någon form av ersättning. Det finns ännu ingen särskild finansiering av Kustrådets drift, men Kustrådsprocessen kommer att arbeta med att ta fram en finansieringsstrategi och leta möjliga finansiärer för Kustrådets fortlevnad.

Hur skall Kustråden samverka med myndigheter, kommuner, regionen, mm? Ett Kustråd skall verka demokratiskt, självständigt och oberoende, likt de byalag som idag existerar i många kustsamhällen. Detta innebär att ingen skall kunna tvinga Kustråden till att göra något de inte vill. Det är viktigt att värna om det kraftiga underifrånperspektiv som håller på att skapas och det enda som i så fall kan komma ”ovanifrån” är rådgivning och finansiella medel. Då Kustråden är en slags samordning och samverkansfunktion på lokal nivå, är det dock viktigt att även ha kontakt med andra aktörer i Skåne. Den stora bilden är att samordna ”internt” bland fler aktörer i Skåne och på så vis ta tillvara på och samordna kompetens, tid och pengar till en gemensam riktning som stärker regionen. I framtiden är förhoppningen att de existerar ett Skånenätverk, d.v.s. en plattform där samordnade kommuner, myndigheter, vattenråd, Kustråd, universitet och högskolor, företag, ideella organisationer mm, kan utbyta idéer och information, samt vid akuta regionala problem, även samarbeta på ett effektivare sätt.

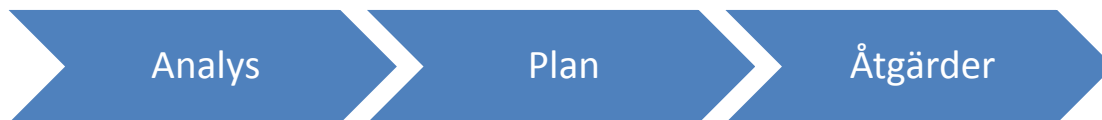
Anledningen till denna framtidsvision är att det idag förloras alldeles för mycket tid och pengar genom att folk inte har koll på vad andra gör och kan hjälpa till med.

Måste Kustråden kallas för Kustråd? Många har opponerat sig mot valet av namn ”Kustråd” och tycker det låter byråkratiskt och ibland till och med skrämmande. Det är viktigt att om namnet Kustråd behålls, tydligare kommunicera innehållet och skapa en bättre förståelse av konceptet. Eventuellt bör man ta fram ett bättre namn, både för de idag omnämnda Kustråden samt för hela Kustrådsprocessen (se avsnitt 2.9).

2.4 Analys av Kustsamhället

Syfte och målsättning

Detta analysverktygs syfte är att ta fram ett antal framtidsscenarioer för varje kustsamhälle och därmed möjliggöra en informerad diskussion om framtida mål, utvecklingsmöjligheter och strategier. Analysen ska sedan ligga till grund framtagande av en utvecklingsplan och åtgärdsförslag, vilket illustreras i figur 1.

Figur 3: Analysverktygets plats i kustrådsprocessen

Tanken är att koppla ett ekonomiskt och tillväxtorienterat perspektiv till processen för att säkerställa att samhällena blir ekonomiskt hållbara. Detta handlar både om att identifiera vilka näringar som är centrala för varje kustsamhälles utveckling samt hur den sociala statusen och miljösituationen relaterar till samhällenas framtida ekonomiska utvecklingsmöjligheter. Exempel på utvecklingsområden kan vara turism, hållbart fiske och entreprenörskap liksom som förbättrade kommunikationer med den kringliggande regionen.

Metod

Analyserna kommer att genomföras i fyra steg:

1. Omvärldsanalys
2. Intressentkartläggning
3. SWOT
4. Scenarier för miljö och utveckling

För varje kustsamhälle kommer bakgrundsinformation att sammanställas och en omvärldsanalys att genomföras för att klargöra varifrån samhället kommer och vilken situation det befinner sig i idag. En intressentkartläggning görs sedan för att klargöra vilka intressenter som finns i samhället och hur deras intressen korrelerar eller krockar. I det tredje steget görs en SWOT-analys av samhället där styrkor, svagheter, möjligheter och hot sammanställs. Utifrån denna tas sedan ett antal framtidsscenarioer fram för att åskådliggöra resultaten och för att möjliggöra en diskussion om vilka målsättningar och strategier kustsamhället ska arbeta efter.

Verktyg

För analysen kommer intervjuer att genomföras, liksom insamling av statistik. Utöver en skriftlig sammanställning kommer resultatet av omvärldsanalysen, intressentkartläggningen och SWOT:en att visualiseras i kartform med hjälp av GIS. Detta görs för

att på ett översiktligt sätt kunna presentera och kommunicera det erhållna resultatet. Involvering av boende i kustsamhällena kommer också att vara centralt för att säkerställa att bilden som ges är så rättvisande och aktuell som möjligt för dem.

Output

Slutsatserna från den samhällsekonomiska analysen kommer att användas för att diskutera hur kustsamhället kan nå de ekonomiska mål som man satt upp, samt hur dessa relaterar till social och miljömässig status och målsättningar. Detta kommer att återföras till kustrådsprocessens möjligheter/måsten-diagram.

Figur 4 Möjligheter/måsten-diagram. Analysverktyget kommer att användas för att ge förslag på hur ekonomiska mål ska sättas och uppnås, samt hur detta relaterar till sociala mål och miljömål.

Tidplan

Tidplan för analyser	
Omvärldsanalys och intressentkartläggning	5 dagar
SWOT	5 dagar
Visualisering av resultat (GIS)	5 dagar
Scenarier för miljö och utveckling	4 dagar
Totalt	19 dagar

2.5 Skapande av framtidsplan

Syftet med att upprätta en utvecklingsplan för varje kustsamhälle är att binda in resultaten från analysen och på så vis skapa och synliggöra en långsiktigt hållbar utvecklingsvision, skräddarsydd för respektive kustsamhälle. Här är tänkt att framtida möjligheter skall utarbetas och vävas in.

Utvecklingsplanen är inte tvingande att följa, men skall ses som en riktlinje och fungera samordnande för hela kustsamhället och ge en hjälp för hållbar utveckling och gemensam framtidsvision.

Tillvägagångssättet föreslås följande: En utomstående expert sammanställer utvecklingsplanen efter samråd med respektive Kustråd.

2.6 Åtgärder

Efter analysen av respektive kustsamhälle kommer ett antal områden att vara identifierade som behöver åtgärder. Syftet med denna del av processen är att först prioritera mellan utmaningarna utifrån en skala hur akuta och viktiga de är för kustsamhället att ta tag i samt hur man kan koppla dessa till utvecklingsmöjligheter. Samhället får sedan hjälp med att utveckla ett visst antal åtgärdsförslag och prioritera mellan dessa. Syftet är också att upprätta en finansieringsstrategi till åtgärdsprogrammet och skanna efter möjliga finansieringsmöjligheter för utvalda åtgärder.

Tillvägagångssättet föreslås följande: En utomstående expert sammanställer åtgärdsprogrammet och undersöker finansieringsmöjligheter efter samråd med respektive Kustråd.

2.7 Resultat

Syftet med att sammanställa och förmedla resultaten är för att deltagarna i Kustrådsprocessen kontinuerligt skall få ta del av information och kunna påverka utvecklingen i önskvärd riktning. Syftet är också att kunna identifiera risker och minimera dessa under processens gång. Genom att dokumentera och kommunicera resultatet, ökar man transparensen i processen och kan på så vis även sprida viktig kunskap till övriga kustsamhällen i Skåne. Resultaten skall utvärderas med hjälp av en samhällsekonomisk metod (se nedan)

2.8 Utvärdering genom Samhällsekonomiska indikatorer

Syftet med att utvärdera resultaten med hjälp av mätbara samhällsekonomiska indikatorer, är för att lättare identifiera och synliggöra kopplingen mellan framgångar och ekonomiska faktorer. Dessutom syftar det till att kunna plocka fram ett ekonomiskt värde av kustrådsprocessen som kan få framtida kustsamhällen att vilja följa i liknande spår och bidra till ett större nätverk. Genom att mäta olika aspekter ökar dessutom transparensen och chansen att påverka processens gång.

De samhällsekonomiska indikatorerna kommer att behöva utvecklas under processens gång så att de blir skräddarsydda för Kustrådsprocessens behov. Inom det första året av projektperioden skall indikatorer finnas på plats så att mätning kan påbörjas under projektperiod två. Då processen är levande och under utveckling kan det hända att vissa mätbara indikatorer tillkommer eller bortfaller, detta efter feedback från kustråden och regionen i samråd.

2.9 Samordning

För att förankra processen krävs projektledning, samordning och styrning av hela processen och av involverade parter. Det krävs även en samordning och igångsättande av nätverket mellan de olika Kustråden. En utomstående expert med god projektledningsförmåga bör ha detta övergripande ansvar.

2.10 Kommunikationsplan

Kommunikation är väsentligt för att processen skall vara transparent och för att folk skall kunna dra nytta av varandras resultat. Då utmaningarna med Kustrådsprocessen kommer att ligga i att få ihop många olika aktörer och intressen, rekommenderas att en kommunikationsplan utvecklas för interaktion mellan kustsamhällena och Kustrådens kommunikation ut till det egna kustsamhället. Det är även rekommenderat att viss tid läggs på att utveckla en Kustrådsprocessidentitet, som de lokala kustaktörerna kan relatera till och som bidrar till att skapa en gemensam vision, samt att en plattform sätts upp där folk kontinuerligt kan få mer information. Förslagsvis kan man använda verktyg som ”storytelling” för att hitta och förmedla identiteten, samt starta upp en projekthemsida för informationsspridning. Videoklipp för att förmedla budskapet med Kustrådsprocessen och ge konkreta exempel på hur Kustråden kan användas, har även efterfrågats ute i kustsamhällena.

2.11 Finansiering

Under projektets gång kommer det att behövas medel till att genomföra hela Kustrådsprocessen och få allt på plats. Avsnitt 4.2-4.5 redogör mer för finansieringsstrategin för Kustrådsprocessen som helhet.

Under processens gång kommer en skräddarsydd skanning att äga rum till respektive kustsamhälle, detta för att identifiera möjlig finansiering till utvalda prioriterade åtgärdsförslag.

En heltäckande finansieringsplan kommer även att tas fram i slutet av Kustrådsprocessen för att Kustråden skall kunna fortsätta verka självständigt. Givetvis baseras beslut om fortsättning utifrån slutlig utvärdering och lokala kustinvånarens framtida behov.

Resultat från förstudien

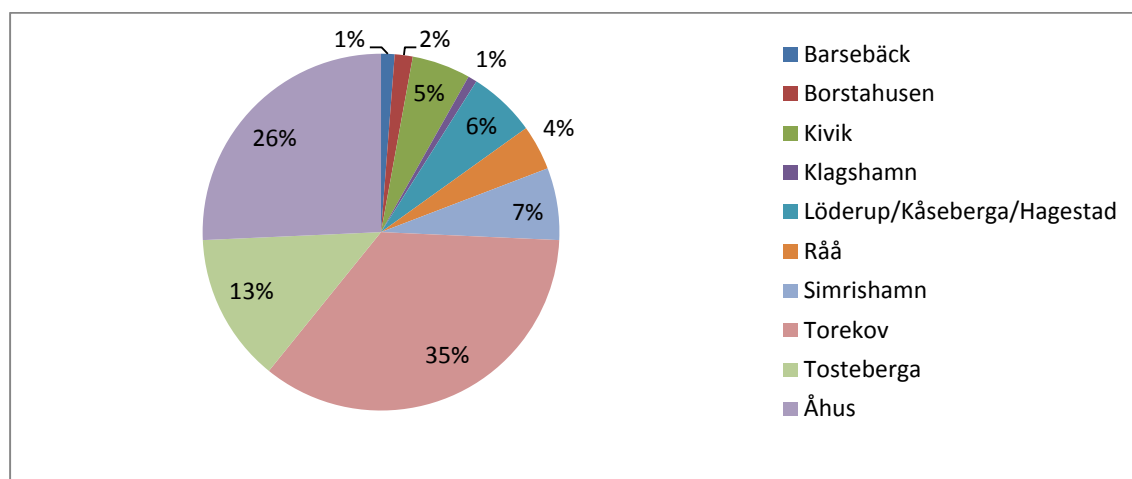
3 Resultat från förstudien

3.1 Feedback om Kustrådsprocessen

Enkätundersökningen gick ut via olika ingångskanaler (byalag, organisationer, eldsjäl-
lar, osv) i 10 kustsamhällen och genererade totalt 245 svar. Av svarandena var 26%
mellan 31-50 år, 60% mellan 51-70 år och 10% mellan 71-90 år. Vissa kustsamhällen
genererade inte så mycket svar då vi inte nådde ut i tid eller fann starka ingångskanaler.
Detta kan bero på valet av tidpunkt att göra enkätundersökningen samt den korta tids-
ram som rådde. Se nedan för antalet svaranden per kustsamhälle:

Kustsamhälle	Antal svaranden	Antal svaranden i procent
Tosteberga	33	13%
Åhus	63	26%
Kivik	13	5%
Simrishamn	16	7%
Löderup/Kåseberga/Hagestad	15	6%
Klagshamn	2	1%
Barsebäck	3	1%
Borstahusen	4	2%
Råå	10	4%
Torekov	86	35%
Totalt	245	100%

Antal svaranden per kustsamhälle i procent

Platsbesök skedde i Tosteberga, Åhus, Simrishamn, Löderup, Kåseberga, Hagestad och Torekov. Kontakt via telefon och mail skedde med Råå, Kivik och Borstahusen. Kontakt med Barsebäck och Klagshamn skedde endast via utskick av enkät och mailpresen-
tation.

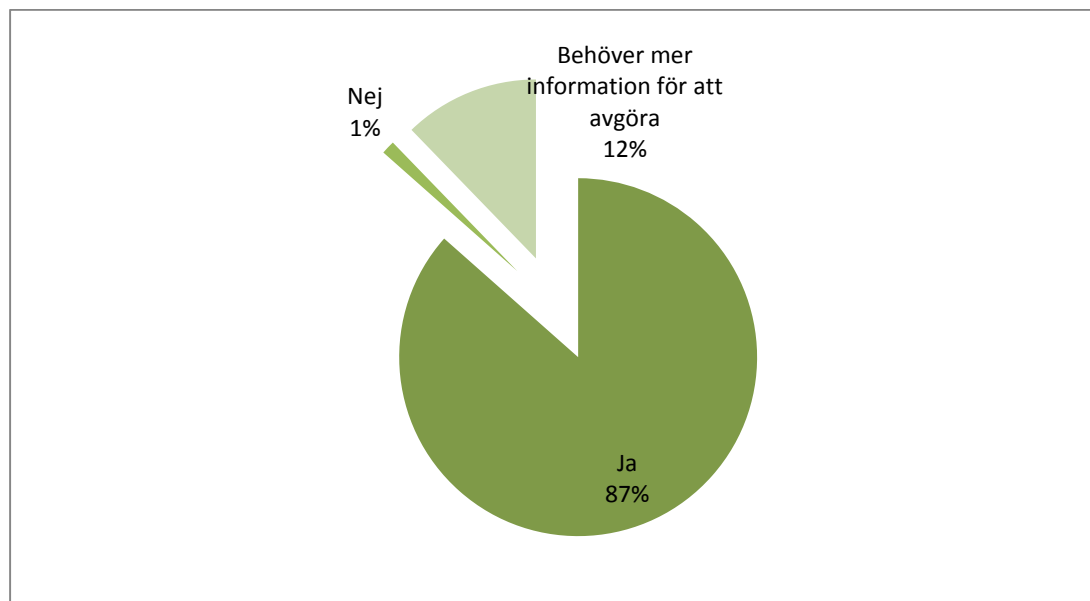
De som arbetat mest aktivt och visat mest engagemang är Tosteberga, Åhus, Simrishamn, Löderup, Hagestad, Kåseberga och Torekov. Alla ingångskanaler vi fått kontakt med i kustsamhällena har varit intresserade av Kustrådsprocessen. Klagshamn och Barsebäck har dock varit svåra att få kontakt med och behöver kontaktas igen, eventuellt genom val av andra ingångskanaler. Alternativt väljer man att separera Hagestad, Kåseberga och Löderup som en region till att bli tre deltagande parter. Vid mötet med dessa tre byalag framkom att de gärna samarbetar men att det kan bli svårt att göra en analys av alla tre tillsammans då de har olika karaktärer och vissa frågor är mer prioriterade i det ena samhället än det andra.

Förväntningar på Kustrådsprocessen

För att ta reda på vad folk tycker om Kustrådsprocessen ställdes först en öppen fråga där svarandena fritt kunde skriva sina synpunkter. Därutöver ställdes frågor med olika alternativ där folk kunde kryssa i vad de önskade att Kustrådsprocessen skulle kunna hjälpa deras kustsamhälle med samt vad de tyckte om att införa Kustrådsprocessen i deras kustsamhälle. Dessutom ställdes en direkt fråga huruvida folk var intresserade av att deras kustsamhälle skulle delta i Kustrådsprocessen. Nedan redovisas resultaten. De fria synpunkterna är sammanfattade utifrån stickprov och i citatform under respektive tillhörande rubrik.

Hur många är intresserade av att delta i Kustrådsprocessen?

Av 245 svaranden var 212 personer (87%) intresserade av att deras kustsamhälle ska delta i Kustrådsprocessen och 30 personer (12%) ville ha mer information för att kunna avgöra. Endast 3 personer (1%) har sagt nej till Kustrådsprocessen.

Figur 5: Svar på frågan "Är du intresserad av att ditt kustsamhälle deltar i den Skånska Kustrådsprocessen".

Vad är din spontana reaktion om Kustrådsprocessen – utvalda citat?

Mycket bra med samrådsorganisationer. I vårt samhälle var för några år sedan fastighetsskatten det allt överskuggande problemet. Idag är utmaningen att få en balans mellan sommarboende och åretruntare. Utmaningen ligger främst i att skapa en förståelse mellan grupperna; åretruntarna måste se fördelarna med sommarpuls och säsong-

boende får inte tro att samhället inte lever när de har åkt. Och att vi inte bor "på landet" för att vi inte lyckades komma längre...

Bra med en samordningsfunktion som kan ta tillvara och implementera nyheter och alternativ för oss boende längs kusten, för att kunna bo kvar med minsta möjliga miljöpåverkan.

Spontant är det flummigt. Goda tankar, men hur få ut något konkret av detta koncept? Ansvaret för samhällenas utveckling är en allmän angelägenhet, dvs staten och berörda kommuner förutsätts arbeta och sköta dessa frågor. Om en fråga är för "liten" för det allmänna, lär nog berörda personer ta i den ändå om den upplevs viktig. Ett kustråd är förstås bra för det allmänna, lastar av ansvar och någon att kommunicera förslag med. I värsta fall kan det leda till en försämring, det allmänna som avstår ansvar och ett kustråd som inte har någon makt. Med konkreta mål och definierat inflytande skulle det kanske kunna bli något.

Tanken är god, men risken är samtidigt stor för att det hela blir konturlöst och flummigt. Tydliga målsättningar behövs.

Bra initiativ. Vi arbetar redan i den riktningen på olika sätt i vårt kustsamhälle. Byrådet är centralt + ett Bykontor under utveckling, samt ett Bybolag under planering. Viktig Landsbyggsutveckling.

Av stor betydelse för samarbetet och förståelsen för att det kustnära samhället skall kunna leva vidare.

För att resa kustsamhällen mot myndigheter kollektivt med bättre kraft!

Mycket positiv och anser det nödvändigt för att öka medvetenheten och få en förståelse för de utmaningar vi har framför oss.

Ser positivt på ett lokalt nätverk för att utveckla nya möjligheter - belysa olika konsekvenser av lagstiftning samt diskutera miljökonsekvenser ur det lokala perspektivet med hänsyn taget till miljö och näringsliv samt boende.

Kan användas till att diskutera eventuella tillkortakommanden hos myndigheterna vad gäller reglering av avlopp samt förbättring av reningsverk inklusive hantering av dagvatten.

Tycker att det är bra med ett kustråd som fokuserar regionalt.

Behjärtans värt om den i mitt tycke skrämmande utvecklingen som beskrivs kan stoppas.

Samhällena måste naturligtvis utvecklas i takt med tiden men inte på bekostnad av miljön.

Ett bra sätt att engagera Ortsbefolkning.

Jag anser att detta är viktigt för vår framtid dvs vi som lever o verkar här nu, våra barn o framtida generationer även åretrunt som sommarboende personer. I en ideell form så tror jag att mycket nyttigt kommer att skapas i denna kustrådsprocess. Ser fram emot att hjälpa till.

Ett starkt lokalt nätverk runt Skånes kust kan utgöra en diskussions- och påtryckargrupp i inför framtida klimatutmaningar.

Bra med lokal samverkan och bra att göra mitt kustsamhälles erfarenheter hörda i regionala och nationella processer.

Ett bra initiativ som ger ett forum där man kan framföra synpunkter och påverka utvecklingen i god tid innan beslut fattas.

Det är tyvärr många människor som trots en enorm mängd information om miljöförstörelse, inte bryr sig i den utsträckning man hoppats på.

Våra politiker (inte alla) har själv en förmåga att skjuta dessa problem åt sidan. Det är viktigare med något som syns.

Spontant känner jag att alla sätt vi människor med förenade krafter kan vända den negativa miljötrenden är av godo. All form av gräsrotsarbete är jätte viktigt när våra politiker står fullkomligt handfallna. Bra initiativ. Benämningen kustråd får mig att tänka på att vi har en röst här var och en. Det gäller bara att komma samman och låta den bli hörd. Att verka för att våra barn o barnbarn kan leva i de små byarna nära kusten utan att behöva ge avkall på utbildning och bekvämligheter.

Lokalt deltagande kan stimulera lärande om situationen. Lärandet ger motivation till mera lärande. I processen, om den genomförs på ett genomtänkt sätt, ökar deltagarnas förståelse för olika synsätt och vad de grundar sig på. Processen kan skapa grund för gemensamma förslag till handling. Metoden är viktig: jag rekommenderar en titt på Weisbord & Janoff: Future Search.

Tycker det här låter bra. Frågeställningarna är så komplexa, det behövs många vinklingar och förmodligen en stark ledning av projektet. Mycket viktigt att fånga upp det lokala underifrån kommande perspektivet, i det större sammanhanget, att man samlar energin tillsammans.

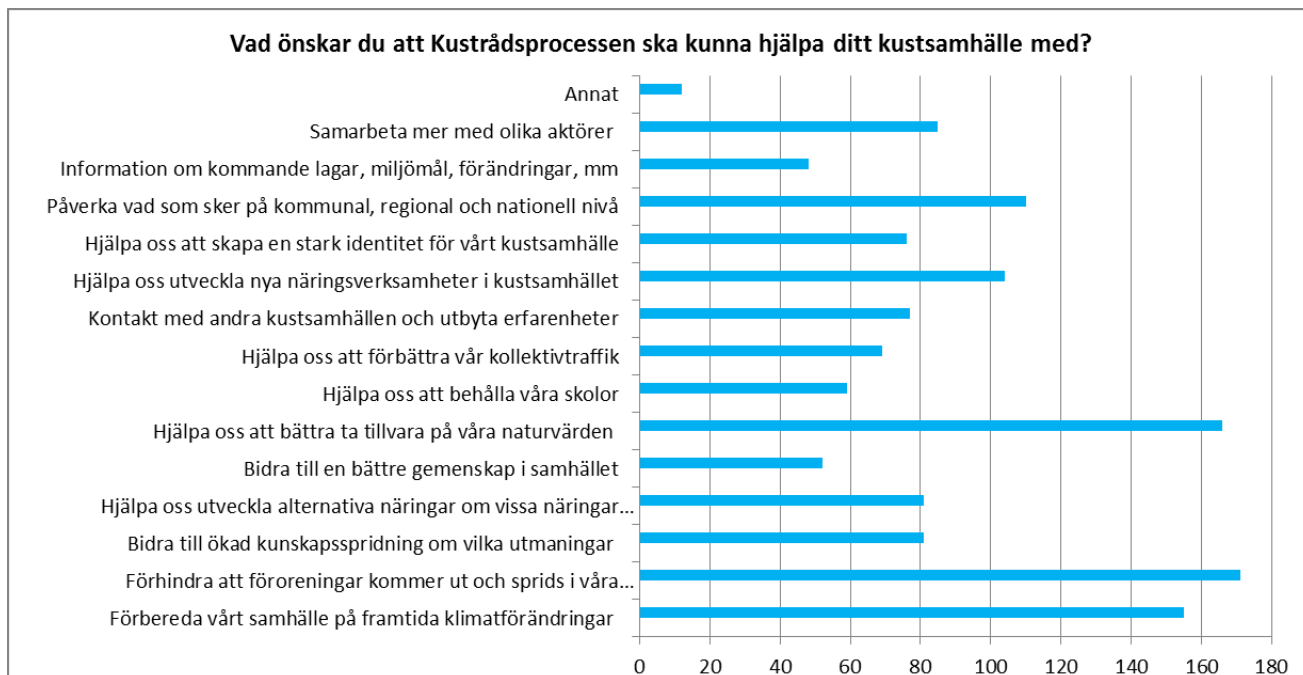
Låter mycket intressant, lokalt engagemang behövs för att regionala initiativ ska få genomslag. Mycket positivt med ett fokus på att fånga medborgarnas synpunkter. Ett engagemang som man är en del av och där man känner att man kan vara med och påverka skapar sammanhang och välbefinnande. Att vi får en möjlighet att påverka.

Bra att det bildas ett Kustråd. Viktigt att myndigheter jobbar för att vattenkvaliteten i Östersjön långsiktigt kan vara bra. Även viktigt att lära sig hur klimatförändringarna påverkar vår strand och vattenkvalité.

Vad är dina förväntningar på Kustrådsprocessen?

Nedan listas i fallande ordning de mest frekvent valda alternativen för vad Kustrådsprocessen kan hjälpa kustsamhällen med. Folk kunde välja max fem alternativ var.

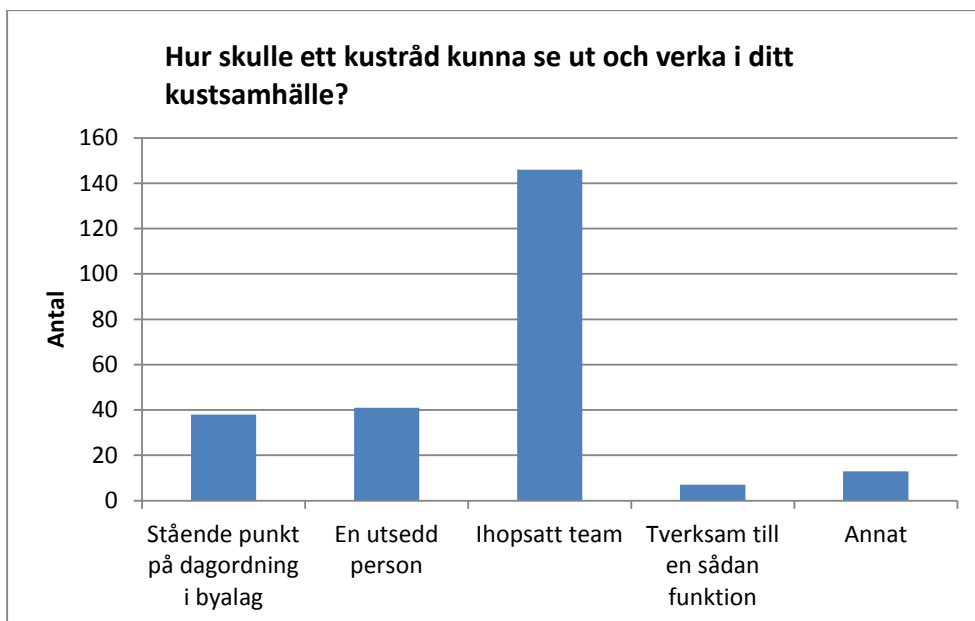
1. Att hjälpa förhindra att föroreningar kommer ut och sprids i våra vattendrag och hav (171 personer).
2. Att hjälpa kustsamhällen att bättre ta tillvara på sina naturvärden (166 personer),
3. Att förbereda kustsamhällena på framtida klimatförändringar (155 personer),
4. Att bidra till att påverka mer vad som händer på kommunal, regional och nationell nivå (110 personer),
5. Att hjälpa till att utveckla nya näringslivsverksamheter i kustsamhället (104 personer).

Figur 6: Vad önskar du att Kustrådsprocessen ska kunna hjälpa ditt kustsamhälle med?

Kustrådets utformning

Vid frågan om hur folk föredrar att ett Kustråd ska se ut svarade 146 personer (60%) att de föredrar ett ihopsatt team, 41 personer (17%) ville ha en utsedd person som aktivt arbetar i Kustrådsprocessen, 38 personer (16%) ville att det enbart skulle stå som en stående punkt på byalagets dagordning och 13 personer (5%) vill ha en annan sammansättning än nämnda alternativ. 7 personer (3%) var tveksamma till en sådan funktion i deras by.

Figur 7: Hur skulle ett Kustråd kunna se ut och verka i ditt kustsamhälle?

Utvalda citat från enkätundersökningen angående utformning av Kustråd

Bra att ett kustråd startas. Viktigt också att diskutera konkreta aktiviteter och att utbyta erfarenheter.

Lokalt deltagande kan stimulera lärande om situationen. Lärandet ger motivation till mera lärande. I processen, om den genomförs på ett genomtänkt sätt, ökar deltagarnas förståelse för olika synsätt och vad de grundar sig på. Processen kan skapa grund för gemensamma förslag till handling. Metoden är viktig: jag rekommenderar en titt på Weisbord & Janoff: Future Search.

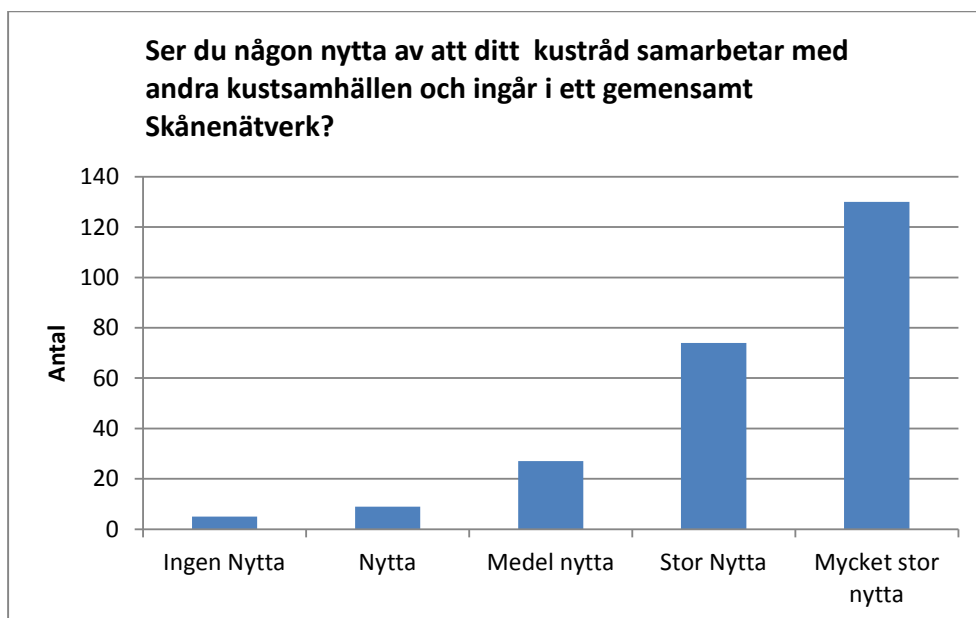
Frågeställningarna är så komplexa, det behövs många vinklingar och förmodligen en stark ledning av projektet. Mycket viktigt att fånga upp det lokala underifrån kommande perspektivet, i det större sammanhanget, att man samlar energin tillsammans.

Krävs en tydligare målformulering.

Det är viktigt att det blir ett RÅDSORGAN och ingenting annat. Det gäller att samla in åsikter från olika håll, sammanfatta och länka vidare och inte bli en egen "maktfaktor". Kustrådet bör INTE få driva egna frågor utan vara ett hörnsamt organ för alla varierande intressen.

Samarbete med andra Kustsamhällen

Många svaranden är intresserade av att samarbete med andra Kustsamhällen och ser en väldigt stor nytta i detta. 130 personer (53%) svarade mycket stor nytta, 74 personer (30%) stor nytta, 27 personer (11%) rankade det som medelnytta, 9 personer (4%) ser att det kan bidra med nytta och 5 personer (2%) ser ingen nytta alls med samarbete.

Figur 8: Ser du någon nytta av att ditt Kustråd samarbetar med andra kustsamhällen och ingår i ett gemensamt Skånenätverk?

Utvalda citat från enkätundersökningen angående samarbete med andra

Positiv, bra med nätverk som kan stötta varandra.

Viktigt att höra andras problem och möjligheter för att kunna utveckla sin egen ort. Andras snäva syn kan visa ens egna.

Det är viktigt att vi ser kusten som en helhet; båtliv och badliv. Det blir intressant att diskutera dessa frågor med andra kustinvånare.

Vi har olika förutsättningar även då problematiken kan vara den samma. Ett lokalt engagemang tillsammans med samverkan över kommungränserna är en nödvändighet för att skapa ett hållbart kustsamhälle.

Jättebra att sätta igång ett sådant här projekt. Jag tror att de olika områdena kommer att påverkas på olika sätt miljömässigt. Vore bra att få en nuläges- och framtidsanalys av kommande utmaningar. Intressant att hitta både olikheter och likheter i de olika områdena för att hitta synergier i eventuella samarbeten och tydliggöra vilka förutsättningar och möjligheter som finns för var och en.

Positiv, det låter intressant och bra om det utvecklas till ett gott samarbete där man kan delge varandra sina erfarenheter. Stranden och hamnen i Torekov blev hårt drabbade förra årets adventsstorm.

Det kan säkert vara mycket bra att flera kommuner med likartade utmaningar utvecklar ett samarbete i ett antal kärnfrågor. Positivt alltså.

Ett bra initiativ. Jag tror att det finns många gemensamma nämnare och många likartade utmaningar som man borde utbyta erfarenheter kring och driva framåt i samarbete.

Jag kommer inte på något bättre att säga än: "Enade vi stå". Ju fler vi är desto starkare kan vi trycka på.

Bara bra - tillsammans blir man alltid starkare. Man konkurrerar inte med varandra även om man utför samma tjänst.

Kustrådsprocessens betydelse för Näringslivet

Utan fisk i havet kommer mycket av kustsamhället att förlora i värde. Ett kustråd, med dess storlek, skulle kunna föreslå förändringar och erbjuda utbildning så att havet fortsätter vara levande.

Ett mycket bra initiativ. Under hela perioden från 50-talet och framåt har vi levt i ett samhälle som fostrat medborgarna i en anda där det enskilda ansvaret har minskat därför att samhälle/stat har tagit över många funktioner som tidigare låg på lokalnivå. Det lokala engagemanget måste komma tillbaka och införande av kustråd verkar vara en god idé. Representationen i detta kustråd måste vara bred så att både input och output sprids i lokalsamhället. En koppling till skolan är viktig t ex.

För att "rädda" Östersjön erfordras ett intensivt informationsarbete, vilket kan ske, t ex, i studiecirkelform el i annan organiserad verksamhet.

Jag tycker det är viktigt att få en levande hamn och att det finns arbetstillfällen för de året-runt-boende och att vi får en fungerande väderötrafik på sommarhalvåret. Givetvis bör det finnas utrymme för turism och ett gott bemötande av de sommarboende i form utav en fin strand och bra badvatten. Detta hänger ju ihop med ett bra miljötank.

Faran för vårt ålafiske, med såväl själva fisket, som för de kulturella värdena som tillhör detta fiske är ytterst angeläget att försvara. Turismen ska också tas tillvara genom att vi tillhandanhåller dom goda förhållanden såväl på land som hav, vilket ska bära goda krafter till oss när de besöker oss o de ska känna o säga att hit vill vi gärna återvända

Att ha ett hållbart brukande av land och vatten med tanke på olika typer av utbyggnader som t.ex Vindkraftverk. Göra det möjligt att få behålla det lokala fisket av vandringsfisk.

Förbättringsförslag och tänkvärda synpunkter från Kustinvånare

Ett av huvudsyftena med enkätundersökningen och platsbesöken, var att få in relevanta förbättringsförslag och synpunkter på Kustrådsprocessen från lokal expertis, detta för att kunna utveckla den ytterligare. De synpunkter som var mest frekventa och efterfrågade är listade nedan. Utöver det har vi även valt att plocka in några utvalda tänkvärda citat.

1. Finns ett behov av att tydliggöra processen ytterligare genom att illustrera konkreta exempel på användningsområde och på vad folk kan tjäna på att delta.
2. Finns ett behov av att identifiera och tydliggöra riskerna med Kustrådsprocessen så att de senare kan minimeras i Kustråden.
3. Tydliggör gärna de olika parternas roller ännu bättre, såsom Region Skånes intresse
4. Finns ett behov av att skapa en lättbegriplig process – byta namn? Skapa en identitet i kustrådsprocessen så att den kan kommuniceras enkelt mellan kustinvånare och till folk utanför Kustrådsprocessen?
5. Kommunikationssvårigheter – många vet ej vad som åsyftas med hållbarhet i denna kontext, samt andra akademiska ord. Viktigt att skapa ett gemensamt språk.

Kärnan i initiativet är intressant, tror jag. Men presentationen är spretig åt alla håll, så det är svårt för enskilda byar att bedöma hur intressant initiativet egentligen är. Problematiskt i den utsträckning som nya lager av samrådsmekanismer skapas. Intressant i den utsträckning som initiativet innebär ett stöd till kustorter att identifiera sina långsiktiga förutsättningar, möjligheter och problem. Vilket också kan lägga grunden för samverkan mellan kustorter (och andra). Frågeformuläret kan lätt uppmuntra till 'hellre rik och frisk än fattig och sjuksyndromet'. Och svaren ställs inte i kontrast till de restriktioner som alltid finns i kommunernas resurser. Men för vår del tror vi oss ev. kunna ana intressanta möjligheter i initiativet. Oklart för oss att i detta skede se i vilken utsträckning intressanta möjligheter till ökade samverkan mellan kustorter. Beror på hur kustrådsprocessen realiter utvecklas hos oss och andra orter.

Visst behövs det kustråd men vissa problem är av nationellt karaktär, såsom erosionen. Det behövs viss förankring bl.a. för att förstå hur det praktiskt skall organiseras. Men det överskuggande problemet med att en bit av Sverige sjunker det måste man ha ett större - i vart fall ekonomiskt - grepp på. Det är ju inte bara skånska intressen som sjunker i havet utan faktiskt en svensk tillgång av en matproduktion som riskeras.

Vem är uppdragsgivare; mao. finns det särintressen bakom denna studie?

Bra. Men varning för att bli byråkratisk med 'mycket snack o lite verkstad'. Vill inte ha ytterligare en kaffedrickarförening

Positiv reaktion men viss oro för att processen kan bli för vidlyftig.

God tanke, frågan vad som kan uppnås utan regionalt och nationellt stöd? Risk för att udda näringsverksamheter motarbetas politiskt

Vi har en länsstyrelse. En kommun. En vattenmyndighet. Frivilliga organisationer. Jag tror att ett till råd blir ännu ett steg från den enskilde människan!

Syftet verkar gott. Men, vem betalar, tidplan, vem driver, vem beslutar om vad när resultatet är färdigt? Har en viss känsla av att miljöaspekter får prioritet över andra viktiga frågor såsom näringslivsutveckling, kvalitet för heltids- och sommarboende etc.

Spontant är det flummigt. Goda tankar, men hur få ut något konkret av detta koncept? Ansvaret för samhällenas utveckling är en allmän angelägenhet, dvs staten och berörda kommuner förutsätts arbeta och sköta dessa frågor. Om en fråga är för "liten" för det allmänna, lär nog berörda personer ta i den ändå om den upplevs viktig. Ett kustring är förstås bra för det allmänna, lastar av ansvar och någon att kommunicera förslag med. I värsta fall kan det leda till en försämring, det allmänna som avstår ansvar och ett kustring som inte har någon makt. Med konkreta mål och definierat inflytande skulle det kanske kunna bli något.

Tanken är god, men risken är samtidigt stor för att det hela blir konturlöst och flummigt. Tydliga målsättningar behövs. Intressant, men jag tror att det är svårt att samla och samordna kustinvånare i vårt stora samhälle kring detta.

Bra initiativ, men svår samordning med många särintressen.

3.2 En gemensam Skånsk framtidsvision till år 2020?

Det övergripande målet för Region Skåne är att Skåne år 2020 ska ha ett friskt och livskraftigt hav och vatten som är en tillgång för Skånes invånare och näringsidkare. I ett verksamhetsprogram från 2011 listas 8 områden som är i fokus för att uppnå denna målsättning. Dessa är; Samordning och samverkan, planering och uppföljning, kunskap och lärande, ledande position, hållbara hamnar, hållbart fiske, Hållbar havs- och vattenturism, rekreation och fritid, samt Energi- och miljöteknikutveckling (för mer information se ”Region Skånes verksamhetsprogram för livskraftigt hav och vatten”, 2011).

För att utröna vad kustinvånare tycker är viktiga levnadsfaktorer och hur de vill att deras kustsamhälle skall se ut om 10 år, oberoende av Region Skånes målsättning, ställdes dels en öppen fråga där svarandena själva kunde ange viktiga faktorer som var väsentliga och dels en fråga där de fick välja bland olika alternativ. Nedan redovisas en kortfattad (baserad på stickprov) sammanställning av de öppna svaren utifrån 6 områden: boende, näringsverksamhet, samhällets karaktär, skola och utbildning, infrastruktur, samt naturvärden och miljö. Alternativen redovisas i tabellform. Då enkäten bara gick ut via vissa ingångskanaler är nedan sammanfattning inte på något vis uttömmande, dock kan den ge ett hum om vad en del kustinvånare tycker är viktiga faktorer och om Region Skåne och svaranden strävar åt samma håll?

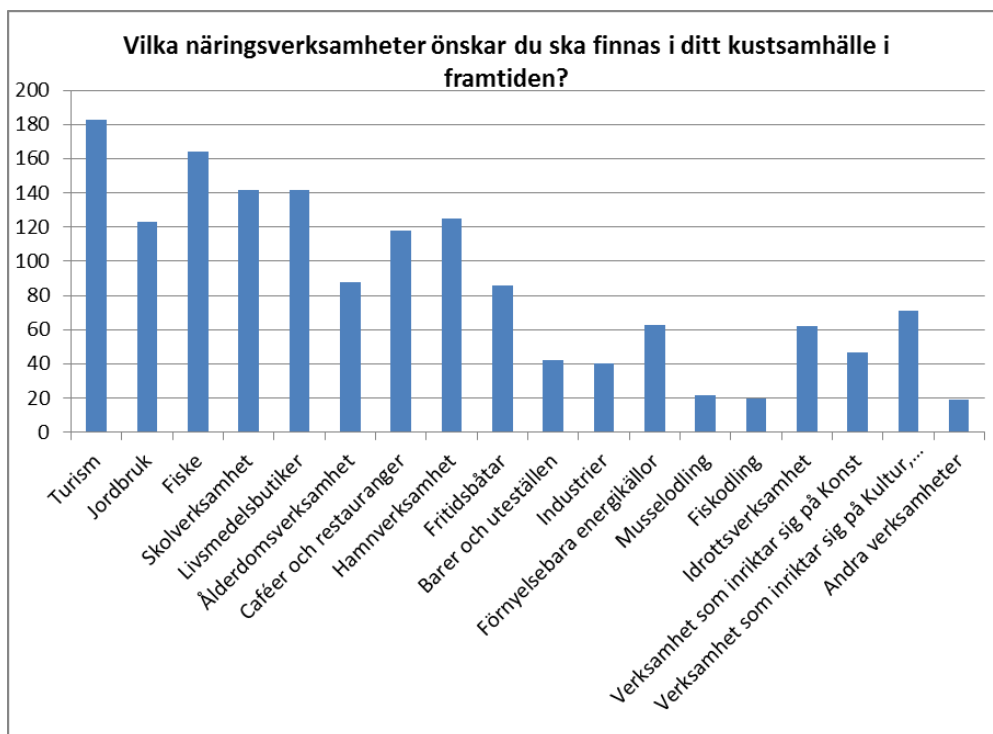
Boende: År 2020 önskar många att året-runt-boendet har ökat markant och att huspriserna är lägre. Vissa vill att huspriserna skall vara lägre enbart för de som vuxit upp i kustsamhället, så att de kan ha råd att bo kvar eller flytta ”hem”, andra vill ha generösare prissättning för barnfamiljer för att öka inflyttning av yngre generationer. Önskemålet hos många är att samhället skall vara levande under hela året och vardagen ska fungera med barn till skola och med andra nödvändigheter som behöver fixas (såsom livsmedel, bankkuttag, bensin, medicin, mm). Det ska vara enkelt för äldre människor att bo kvar i servicelägenheter eller äldreboende. Helst skall det vara god balans med fördelningen äldre och yngre i samhället. Det råder delade meningar om antalet sommarvärdar, vissa vill ha fler, andra färre, likaså gäller för nybyggnation.

Näringsverksamhet: År 2020 vill många att våra kustsamhällen ska vara levande med en fungerande vardag där nödvändig näringsverksamhet finns på plats (såsom vårdcentral eller sjukvårdsinformation, bibliotek, bensinmack, affär, bankomat, mm). Ett bra klimat ska existera där nya näringsverksamheter kan utvecklas och bättre infra-

struktur (såsom bredband) skall finnas till hands. En hel del vill dessutom att existerande näringsverksamheter skall ta större miljöansvar samt att nykommande skall ske i bättre hållbar riktning. Många anger i undersökningen att de vill se en ökad trend med arbetstillfällen. Populära näringsverksamheter är turism (hållbar), fiske, livsmedelsbutiker, äldreservice, rekreations- och sportanläggningar, hamnverksamhet mm. En del svaranden är emot turism och för många nya näringsverksamheter och vill att detta skall ske varsamt. Dessutom skall nödvändig service och tjänster finnas nära till hands eller verka problemfritt om det ligger utanför kustsamhället (såsom räddningstjänst, polis och sjukvård).

Näringsverksamheter folk identifierat som viktiga att ha kvar

Då ovanstående svar härrör från en öppen fråga (fritt att skriva vad som), visar nedan figur de näringsverksamheter som fanns att välja mellan som önskvärda att ha kvar. Folk fick välja max fem alternativ var. De fem mest valda alternativen är i fallande ordning: turism (183 röster), fiske (164 röster), skolverksamhet och livsmedelsbutiker (delad tredjeplats på 142 röster vardera), hamnverksamhet (125 röster) och jordbruk (123 röster). Detta stämmer till viss del väl överens med ovanstående framtidsvision.

Figur 9: Vilka näringsverksamheter önskar du ska finnas i ditt kustsamhälle i framtiden?

Samhällets karaktär: År 2020 anger majoriteten att de vill ha kvar lugnet och tryggheten samt den vackra naturen och ett välmående hav. En hel del vill bevara samhället som det är och alltid varit, med de olika kännetecken som råder. Ingen isolering gällande kommunikation skall råda. Många har önskat bevarad god gemenskap och grannsämja, samt ett trevligt samhälle där alla hjälps åt med olika frågor och är engagerade. Bra sammanhållning mellan året runt boende och sommargäster är önskat av

vissa. Många yngre svaranden vill ha en levande bygd med fler arbetstillfällen och sociala aktiviteter.

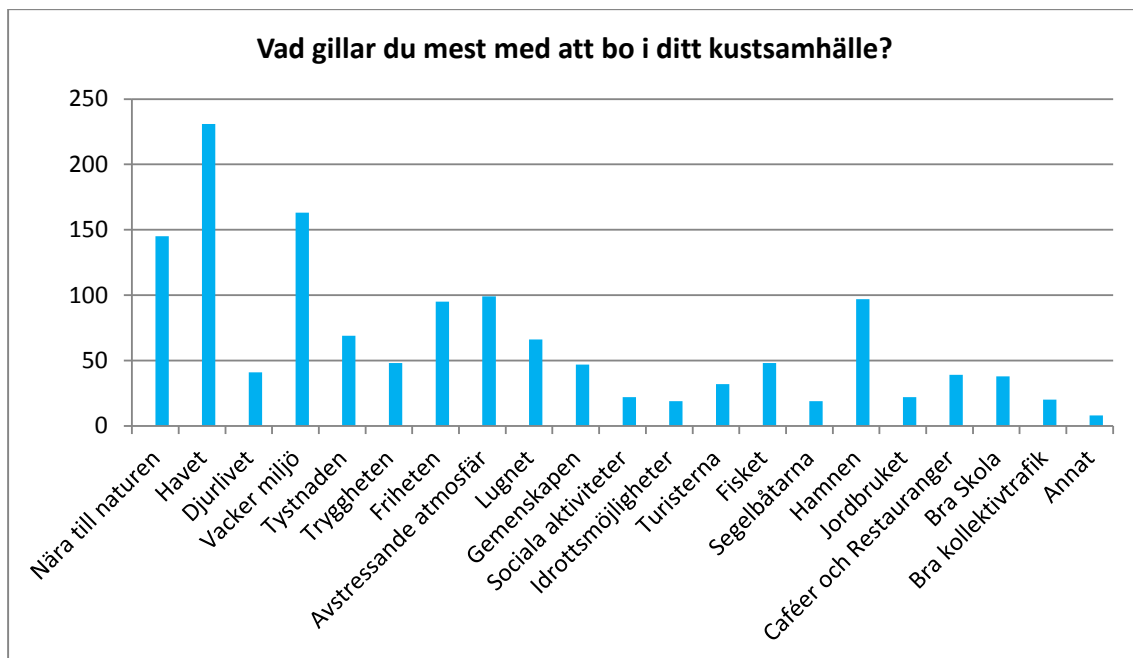
Skola och utbildning: År 2020 önskar en övervägande del en fungerande skola och utbildning, helst i det egna kustsamhället. Om skolan ligger utanför samhället måste goda kommunikationsmedel råda, både till och från. Någon har nämnt att de vill ha bättre och unika skolor med annorlunda inriktning. Detta för att kunna locka fler boende till kustsamhället.

Infrastruktur: År 2020 har de flesta önskat bättre och frekvent kollektivtrafik. Snabbare digital kommunikation (bredband) är också frekvent omnämnt. En del svaranden önskar en mer utvecklad hamn och offentlig service (såsom sophämtning mm.).

Naturvärden och miljö: År 2020 svarar majoriteten att de vill ha ett rent hav och rena stränder. Vacker och orörd natur är genomgående önskemål samt att miljöförstöringar och ekologiska katastrofer stoppas och åtgärdas. Friskt badvatten och frisk och ätbar fisk är också många önskemål. De flesta har önskat att existerande naturvärden skall förvaltas bättre och värnas om (såsom vattendrag, sandskog, växter, hav och stränder, mm). Nedskräpning (från boende och turister) måste hanteras bättre och strängare.

Vad som gör Kustsamhällena unika att bo i

Nedan figur visar vad svarandena anser viktigast i sitt kustsamhälle. Folk fick välja max fem alternativ var. De fem mest valda alternativen är i fallande ordning, havet (231 personer), vacker miljö (163 personer), nära till naturen (145 personer), avstressande atmosfär (99 personer) och hamnen (95 personer). Detta stämmer också till stor del in på ovanstående identifierade framtidsvisioner.

Figur 10: Vad gillar du mest med att bo i ditt kustsamhälle?

3.3 Utmaningar om 10 år enligt Kustsamhällen

I enkätundersökningen ställdes en öppen fråga om vad folk anser är kommande utmaningar för sitt kustsamhälle. Det ställdes även en fråga med olika alternativ där folk fick lista max fem utmaningar. Nedan redovisas först en kortfattad (baserad på stickprov) sammanställning av de öppna svaren utifrån 9 områden, därefter redovisas alternativen i tabellform.

Näringslivet: År 2020 anser vissa att den ökande turismen kan överbelasta reningsverk och bidra till nedskräpning i större grad än idag och därmed leda till fler föroreningar. Andra påpekar därför hur viktigt det är att lära sig sälja natur- och kulturupplevelser utan att överutnyttja dem och samtidigt få resurser till att bibehålla och utveckla. Många har nämnt att de tror att de finns färre turister i regionen år 2020, p.g.a. negativ miljöpåverkan på hav och strand som i sin tur leder till minskad attraktivitet. Andra påpekar att minskad turism kan bero på det faktum att gamla fiskeläger förlorar sin identitet p.g.a. massiv ombyggnad och/eller förlust av fisk (såsom ål), kustnära fiskare, bortglömd historia som dör ut med de äldre invånarna, klimatförändringar, mm. Folk har identifierat avbefolkning som ett stort hot mot utveckling av näringslivet och året runt service. Andra utmaningar kan vara högre miljökrav och byråkrati för att få tillstånd att driva näringsverksamhet i natursköna områden, sämre infrastruktur, kommunikationsmöjligheter via IT och isolation, för många olika intressen som krockar såsom hamn, båt, bad, fiske naturområden och golf, lokal splittring om resursfördelning, mm. Ett stort hot anses vara bristande finansieringsmöjligheter för hamn och andra kapitalkrävande tillgångar för att underhålla ett kustsamhälles attraktivitet.

Boendet: År 2020 nämner flest folk två anledningar till försämrad boendesituation. Den första är avbefolkning p.g.a. för dyra huspriser, sämre stränder och hav, minskade arbetstillfällen, dåliga eller inga äldreboende, för lite ungdomar, färre åretruntboende, förlorad byidentitet, mm. Den andre är överexploatering p.g.a. olika intressen (många har här nämnt kommunala intressen) där tomterna riskerar bli mindre genom avstyckning, åstranderna och andra natur- och strövområden offras för att det finns en hög efterfrågan på hus och tomter, det genuina försvinner och byns identitet likaså. En annan frekvent nämnd utmaning för boendet är dålig infrastruktur, både gällande land och hav.

Miljön: Flest utmaningar för kustsamhällen år 2020 spår folk härröra till miljöområdet. En rad faktorer har identifierats, de vanligaste är försämrad vattenkvalitet i hav och vattendrag, ökad stranderosion och slut på fisk (eller slut på frisk fisk). Andra frekvent förekommande utmaningar är skogsskövling, stormskador, övergödning, nedskräpning, icke hållbara hamnar och dåliga avlopp. En hel del är oroliga för att det år 2020 har blivit ohälsosamt att bada på många ställen, såsom i Hanöbukten och Laholmsbukten, samt att störande "havsteknik" har brett ut sig och förfulat landskapet (såsom vindkraft). Många har identifierat att en av de främsta orsakerna till ovan nämnda är att det hela tiden saknas pengar till att göra något rejält för miljön samt att det oftast är kostsamma "reoveringar" som måste göras (reovering och muddring av hamnar, utbyte av avlopp, mm.).

Infrastrukturen: År 2020 finns det risk för att icke fungerande kollektivtrafik börjar tvinga folk ifrån de mindre kustsamhällena. Folk har identifierat utmaningar såsom dåliga vägar, järnvägar, godstransporter, bussförbindelser, hamnar och cykelleder. En annan orsak kan vara för stora egeninsatser för infrastrukturuppgraderingar, såsom avlopp och fiberkabel.

Sociala faktorer: År 2020 har många svaranden kommenterat att om inte samhällsservicen förändras (sjukvård, framkomlighet, mm.), får många äldre det svårt att bo

kvar. Andra påpekar att bristen på sociala aktiviteter för unga leder till avbefolkning. Många identifierar att det finns ett ökat behov av fritidsaktiviteter för att skapa bättre sysselsättning för boenden. Vissa är rädda för att den fina gemenskapen försvinner med den äldre generationen och att sociala spänningar kan uppstå p.g.a. olika intressen. En hel del påpekar att det för social trivsel är viktigt att ta tillvara på kultur och naturupplevelser så att de kan bibehålla sitt värde men samtidigt utvecklas och generera ekonomiskt värde för kustsamhället.

Karaktären: Utmaningarna för ett kustsamhälles identitet år 2020 identifieras av många ha med en ojämn samhällsstruktur att göra och sommarboende vs året- runtboende. Övervägande del har nämnt en oro för att man glömmer att ta tillvara på det genuina vid satsning på turism, havsteknik och andra näringsverksamheter. Folk menar att utmaningarna ligger i att behålla identiteterna, eller för dem som inte har någon, skapa en.

Politiskt: År 2020 är vissa rädda för att skatteintäkter inte tillfaller kustsamhällena och därmed stryker nya utvecklingsmöjligheter. Många tror också att centrala beslut (likt idag) fastnar i olika processer genom byråkrati och inte når ner tillräckligt snabbt på lokal nivå, samt att detta senare enbart kommer att drabba de kustnära invånarna och bli mer kostsamt. En hel del uttrycker sin irritation över avsaknad av finansiella medel och råd till olika utvecklingsmöjligheter från kommunernas sida, samt att myndigheter inte tar tag i miljöproblem tillräckligt snabbt. För några råder mindre tilltro till polisens möjligheter att ingripa. Vissa har identifierat att politiska partiers oförmåga att locka till sig nya och framförallt yngre medlemmar kan försvaga demokrati och medborgarnas möjligheter att påverka utvecklingen. En stor utmaning ligger i att om kustaktörer önskar göra åtgärder för att förbättra hållbarhetsaspekten, måste de göra detta själva, antingen gratis eller genom hjälp av bidrag. Att det inte finns någon avsatt budget som skall gå direkt till hållbarhetsfrågor ute i kustsamhällena, är en utmaning som kan ha vuxit år 2020 menar vissa.

Utomstående faktorer som påverkar: År 2020 identifierar vissa att en allt kortare säsong för turismaktiviteter p.g.a. sämre väderlek, kan leda till minskad turism. Folk är även oroliga för hur föroreningar som förekommer utanför Skånes gränser kan komma att påverka regionen negativt oavsett vad som görs på lokal nivå. En liten del är oroliga för att högre inbrottsfrekvens kommer att uppstå.

Upplysning och Kunskapspridning: En bristande medvetenhet om konsekvenserna är ett av de stora problem som folk identifierar för år 2020 (som råder redan idag). Även frånvaron av organisationer som tar vara på det uppväxande släktets, barnens och ungdomarnas, behov och framtid. En annan utmaning är att ta tillvara på eldsjälarna så att de inte tröttnar, samt få fler kustaktörer engagerade genom att ge bättre information om vad man kan göra på lokal nivå.

Skola och utbildning: År 2020 befarar många av de mindre kustsamhällena att skolorna kan försvinna p.g.a. ovan nämnda boendeutmaningar och miljöutmaningar.

Vilka utmaningar ser folk idag i sitt kustsamhälle

Nedan figur visar vad de svarande anser vara utmaningar i sitt eget kustsamhälle idag, d.v.s. inte om 10 år. Folk fick välja max fem alternativ. De fem mest valda alternativen är i fallande ordning, orent hav (146 personer), stranden försvinner (123 personer), övergödning av vattendrag (104 personer), algblomning (90 personer) och dyra huspriser (73 personer). Detta tyder på att folk identifierat framtida utmaningar utifrån att de inte tror att nutida utmaningar kommer att bli hanterade och förbättrade inom 10 år utan tvärt om, de förvärras ytterligare.

Figur 11: Vilka utmaningar ser du idag i ditt kustsamhälle?

3.4 Respons från andra aktörer än Kustinvånare

En hel del aktörer utanför kustsamhällena har yttrat sig positivt om initiativet. Dessa aktörer är kommuner, länsstyrelser, andra regioner och myndigheter, universitet och högskolor. Nedan är sammanfattat deras synpunkter.

Yttrande från aktörer på högskolor och universitet: Väldigt intressant ingångskanal för universitet och högskolor som kan bidra till en förbättrad relation och nyttoutbyte av varandra. Forskare kan t.ex. få reda på vad kustsamhället behöver och göra forskning på detta som direkt gynnar kustsamhället. Studenter kan utföra skraddarsydd studentövningar som direkt gynnar kustsamhällena, men också förbereder studenterna på det kommande arbetslivet. Kommunikationen måste förbättras mellan akademien och lokala aktörer då akademiska texter oftast är svåra att förstå och lokala aktörer önskemål hamnar sällan på universitetets bord.

Yttrande från aktörer på kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter: Bra ingångskanal för att få kontakt med kustinvånare och samhällen. Kan bidra med stor nytta för hantering av lokala problem då man kan få tag på information snabbare tack vare en lokal samordning. Ser att det med rätt organisation kan bidra till effektivare miljömålsarbete men även till regional utveckling. Finns en hel del initiativ som syftar till att samordna men detta verkar gå djupare och komma åt den sista delen av lokal samordning. Ser dock en utmaning i att samordna olika intressen och förhindra intressekonflikter som kan uppstå.

Vad behövs för att gå vidare med Kustrådsprocessen?

4 Vad behövs för att gå vidare med Kustrådsprocessen?

4.1 Förslag på nästa steg och tidsperspektiv

Nedan är listat de moment och tidsaspekter som är lämpliga för detta projekt:

2013

Januari-Mars:

- Fokus på ansökan – identifiering och fastställande av internationella samarbetspartners för den föreslagna ansökan, samt skrivande av ansökan
- Kommunicera resultaten från Kustrådsprocessen till Kustsamhällena – gärna genom en hemsida eller något annat bra tillvägagångssätt
- Mobilisera aktörer ytterligare och fastställ de deltagande Kustsamhällena

Mars-December:

- Skapandet av en Kustrådsprocessidentitet och kommunikationsstrategi
- Håll Introduktionsmöten ute i de utvalda Kustsamhällena
- Påbörja skapandet av Kustråd i samband med introduktionsmötena
- Påbörja utveckling av de samhällsekonomiska indikatorerna så att mätning och resultatredovisning kan påbörjas under 2014
- Samordning av processen och mellan de olika Kustsamhällena
- Sök eventuellt mer medel för Kustrådsprocessen (BONUS ansökan)

2014

Januari-Juni:

- Igångsättande av Kustråd (senast)
- Påbörja analysen ute i respektive kustsamhälle
- Påbörja framtagande av utvecklingsplan och åtgärdsprioritering i varje kustsamhälle
- Påbörja framtagandet av finansieringsstrategier för respektive kustsamhälle
- Samordning av processen och mellan de olika Kustsamhällena
- Sök eventuellt mer medel för Kustrådsprocessen (EU ansökan)

Juli-December

- slutför analysen ute i de kustsamhällena som är kvar
- slutför framtagande av utvecklingsplan och åtgärdsprioritering i varje kustsamhälle
- slutför framtagandet av finansieringsstrategier för respektive kustsamhälle
- Mät och kommunicera resultaten med hjälp av de samhällsekonomiska indikatorerna
- Samordning av processen och mellan de olika Kustsamhällena

2015

Januari-Juni

- Arbeta med åtgärdsförslagen i respektive kustsamhälle
- Arbeta med förankring av Kustråden så de kan verka självständigt efter Kustrådsprocessens avslut
- Samordning av processen och mellan de olika Kustsamhällena

Juli-December

- Skapa strategi och sök efter fortsatta finansieringsvägar för Kustrådets fortlevnad
- Utvärdera och mät resultat
- Kommunicera och sprid resultaten

4.2 Estimerad prislapp för hela Kustrådsprocessen

För att kunna implementera och genomföra denna process som är kartlagd ovan estimeras en budget på 600 000 SEK (exklusive moms) per kustsamhälle. Här ingår då alla delmoment i Kustrådsprocessen och lämpligast är att sprida ut projektet på tre år. Dessutom krävs att någon skriver ansökan för hela Kustrådsprocessen. Estimerad budget för ansökningar för finansiella medel är totalt 500 000 SEK, som gäller föransökningsåren 2013-2014. Detta beror givetvis på vilka ansökningar man väljer. Ett förprojekt blir betydligt billigare än en stor EU ansökan. Se finansieringsstrategi för mer information. Totalsumman landar på totalt 6,7 miljoner kronor.

Projektets tidsram	STEG i Processen	Estimerad budget
ÅR 1 – 2013 (jan-dec)	Ansökan + skapande av Kustrådsprocessidentitet och kommunikationsstrategi + Introduktionsmötena startar + skapande av Kustråd + utveckling av samhällsekonomiska indikatorer	500 000 (Ansökningar, se ovan förklaring) + 200 000 (Kommunikation) 1 000 000 (Kustrådsprocessen) TOTALT: 1,7 milj. SEK
ÅR 2 – 2014 (jan-dec)	Igångsättande av Kustråd + Analys + Plan + åtgärds-prioritering + finansieringsstrategi per kustsamhälle	3 000 000 (Kustrådsprocessen) TOTALT: 3 milj. SEK
ÅR 3 – 2015 (jan-dec)	Åtgärder + resultat + utvärdering + fortsatt finansiering	2 000 000 (Kustrådsprocessen) TOTALT: 2 milj. SEK

Det som inte ligger inom ramen av denna prislapp är kostnader för att utföra konkreta lösningar (d.v.s. att påbörja åtgärderna), samt fortlevnaden av kustrådsprocessen efter dessa tre år och finansiering av de ”anställda” personerna ute i Kustsamhällena. Däremot ligger uppdraget att skanna ytterligare finansieringsmöjligheter och skapa finansie-

ringsstrategier för respektive kustsamhälle inom Kustrådsprocessens genomförandeperiod.

4.3 Finansiella möjligheter i dagsläget

Då kustrådsprocessen är av tvärvetenskaplig karaktär och berör ett flertal olika sektorer finns det följaktligen ett flertal olika möjligheter för ansökan om extern finansiering. För att identifiera vilka internationella, regionala och nationella fonder och program som är av störst relevans för ansökan har en skanning genomförts (se bilaga 5.2). Resultatet av skanningen består av en lista där fonder och program presenteras i sjunkande relevansordning.

För tillfället sker en stor omorganisering av EU:s olika fonder och program, vilket kommer att påverka utlysningar och ansökningsomgångar det kommande året. Vad som kommer att hända inom den närmsta tiden på den internationella arenan presenteras i avsnitt 4.4.

Även regionala och nationella fonder och program har alltid en viss osäkerhet då ansökningsomgångar ibland förskjuts eller till och med uteblir. Därför har en strategi, som innehåller olika alternativ för kustrådsprocessens framtida finansieringsmöjligheter, tagits fram (se avsnitt 4.5).

4.4 Vad händer sen?

Horisont 2020

EU-kommissionen presenterade den 30 november 2011 ett nytt förslag på ett ramprogram för forskning och innovation: Horisont 2020. Det nya ramprogrammet ska med ett enda program ersätta det pågående sjunde ramprogrammet (FP7) för forskning och teknisk utveckling. Programmet kommer att ha tre delar som är baserade på de huvudprioriteringar för forskning och innovation som EU-kommissionen tagit fram till år 2020. Dessa är: Spetskompetens, Industriellt ledarskap och Samhälleliga utmaningar. Den tredje prioriteringen, Samhälleliga utmaningar, kommer att ha ett tvärvetenskapligt angreppssätt där bland annat miljö bakas in.

Horisont 2020 kommer att samordna sjunde ramprogrammet (FP7), delar av Konkurrenskraft och Innovationsprogrammet (CIP) samt initiativ administrerade av European Institute of Technology (EIT). Det nya upplägget kommer att göra tidigare tematiska områden till bredare samhällsutmaningar.

Programbudgeten kommer att ligga på 80 miljarder Euro där 24,5 kommer att gå till Spetskompetens, 17,9 till Industriellt ledarskap och 31,7 till Samhälleliga utmaningar. Programmet förväntas att antas i slutet av 2013 och den första ansökningsomgången lanseras tidigast hösten 2013.

En viktig och stor förändring inom programmet är en enklare programarkitektur med mindre byråkrati, mindre pappersarbete vid utarbetande av förslag, färre kontroller och revisioner samt en minskning av tiden tills stöd beviljas med 100 dagar.

Länk: http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=home&video=none

Europeiska havs- och fiskerifonden 2014-2020 (EMFF)

Europeiska Kommissionen har lagt fram ett förslag på att den Europeiska Fiskerifonden (EFF) ska ersättas av den Europeiska Havs- och Fiskerifonden (EMFF) för perioden 2014-2020.

Fonden är uppbyggd kring fyra olika ”pelare”:

- 1) Smart och grönt fiske: hjälp med att adressera utkast, stödja fiske som är mindre skadligt för den marina miljön, stödja innovationers mervärde, bygga upp motståndskraft mot externa faktorer.
- 2) Smart och grönt vattenbruk: hjälpa vattenbruksföretag att uppnå att uppnå ekonomisk livskraft och konkurrenskraft.
- 3) Hållbar utveckling av fiskeområden: vända nedgången i kust- och inlandssamhällen som är beroende av fiske.
- 4) Integrerade maritim policy (IMP): inkluderar flera ämnesövergripande åtgärder som havsövervakning, informationsutbyte, marin fysisk planering (MSP) och integrerad kustzonsförvaltning (ICZM).

Länk:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/community_sv.pdf

4.5 Finansieringsstrategi

Utifrån resultatet av skanningen har Interreg ÖKS Förprojekt identifierats som den bäst lämpade ansökningsmöjligheten för våren 2013. Detta beslut har tagits då inget annat program har någon aktuell utlysning som känns tillräckligt relevant för projektidén. Att utveckla och söka medel för ett förprojekt är då ett alternativ i väntan på de utlysningar som kommer med bland annat Horiston 2020 år 2014. Dock kommer utlysningar för 2013 års ansökningsomgång för LIFE+ att bevakas. Skulle denna ansökningsomgång innehålla en intressant och lämplig utlysning kommer en diskussion att föras om vilket av följande alternativ som ska väljas:

- 1) Utveckla och söka medel för ett förprojekt via Interreg ÖKS
- 2) Utveckla och söka medel för ett flerårsprojekt via LIFE+

Om alternativ 1 väljs kommer detta att följas av en EU-ansökan för år 2014. BONUS-programmets ansökningsomgång för hösten 2012 skulle ha innehållit temat ”Integrated Coastal Management”. Dock har programmet blivit förskjutet med ett år och istället gäller temana som var tänkta för 2011 års ansökningsomgång. Det är ännu oklart om 2012 års teman kommer att gälla för 2013 års ansökningsomgång, men skulle så vara fallet så kommer detta tema att vara ytterst relevant för ansökan.

Bortsett från en EU-ansökan ska det undersökas om möjlighet finns att parallellt söka medel från stiftelsen Baltic Sea 2020.

En propå för intresseväckande och mobilisering av aktörer för ansökan av projektstöd via Interreg ÖKS bör skickas ut till Jyllands regioner, kommuner och universitet. Propåen bör även skickas till Region Blekinge för att uppfylla ansökningskravet på minst två regioner i minst två länder. Institutionen Innovative Fishery Management (del av Ålborg Universitet) i Jylland har redan anmält intresse.

Bilagor

5 Bilagor

5.1 Lista på Ingångskontakter i respektive kustsamhälle

Tosteberga:

Tosteberga Byalag

Eldsjälar

Åhus:

Ålakademin

Svenska Kyrkan

Platsorganisationen Åhus

Eldsjälar

Kivik:

Eldsjälar

Simrishamn:

Skånes Hav och Vatten

Sydkustens Fiskeområde

Omställning Österlen

Kåseberga/Löderup och Hagestad:

Löderups Byalag

Löderups turism förening

Kåseberga Byalag

Hagestad Byalag

Klagshamn

Ej fått tag i några av de identifierade ingångskanalerna

Barsebäck

Barsebäcks Byalag

Borstahusen

Gamla Borstahusens byalag

Råå

Framtidens Råå

Torekov

Leaderprojektet året runt Torekov

Eldsjälar

5.2 Enkätundersökning

Vilket kustsamhälle bor du i idag (om du inte bor i något så välj närmaste samhälle)? * Klicka i ett alternativ

- Tosteberga
- Åhus
- Kivik
- Simrishamn
- Löderup/Kåseberga/Hagestad
- Klagshamn
- Barsebäck
- Borstahusen
- Råå
- Torekov

Vilken åldersgrupp hör du till? * Klicka i ett alternativ

- 10-30
- 31-50
- 51-70
- 71-90
- 91-100

Fråga 1 Vad är din spontanat reaktion om Kustrådsprocessen, som du får mer information om nedan? Var god formulera ditt svar i nedan ruta.

Kustrådsprocessen är en lokal samordningsfunktion som syftar till att stärka Skånska kustsamhällen inför kommande utmaningar såsom klimatförändringar, sämre vattenkvalitet i våra hav och vattendrag, mindre fisk, stranderosion, eventuell behov av förändrade identiteter och näringsverksamheter, fler lagstiftningskrav, mm. Tanken är att man fortfarande måste arbeta med dessa frågor på en regional och nationell nivå, däremot är kustrådsprocessen en möjlighet för kustinvånare att även arbeta med att tackla lokala problem och utveckla nya möjligheter. Genom att skapa ett s.k. Kustråd ute i 10 stycken kustsamhällen runt om i Skåne, är tanken att skapa ett starkare lokalt nätverk i Skåne mellan Skånska kustinvånare. Tanken är också att kustinvånare på så vis kan stötta varandra i framtida utmaningar och dra nytta av varandras olikheter i hållbar utveckling, uppfyllelse av miljömål och regional utveckling (såsom näringslivsutveckling) i allmänhet. Begreppet Kustråd är under utveckling under denna förstudie och er input kommer att vara styrande här.

Fråga 2 Vad önskar du att Kustrådsprocessen ska kunna hjälpa ditt kustsamhälle med? * Klicka i max 5 alternativ som bäst stämmer in på dina önskemål

- Förbereda vårt samhälle på framtida klimatförändringar (såsom stranderosion, översvämningar, stormar, etc.)
- Förhindra att föroreningar kommer ut och sprids i våra vattendrag och hav
- Bidra till ökad kunskapsspridning om vilka utmaningar (sociala, ekonomiska, miljömässiga) vi står inför idag
- Hjälpa oss utveckla alternativa näringar om vissa näringar riskerar försvinna
- Bidra till en bättre gemenskap i samhället
- Hjälpa oss att bättra ta tillvara på våra naturvärden (såsom hav, miljö, djurliv, resurser, etc.)
- Hjälpa oss att behålla våra skolor
- Hjälpa oss att förbättra vår kollektivtrafik
- Hjälpa oss komma i kontakt med andra kustsamhällen och utbyta erfarenheter
- Hjälpa oss utveckla nya näringsverksamheter i kustsamhället
- Hjälpa oss att skapa en stark identitet för vårt kustsamhälle
- Bidra till att vi bättra kan påverka vad som sker på kommunal, regional och nationell nivå
- Bidra till att ge oss mer information om kommande lagar, miljömål, förändringar, mm
- Hjälpa oss att samarbeta mer med olika aktörer (myndigheter, regioner, universitet, högskolor, företag, föreningar)
- Annat

Fråga 3 Hur skulle ett Kustråd kunna se ut och verka i ditt kustsamhälle? * Klicka i det alternativ som passar dig bäst

- Enbart stå som en stående punkt på byalagets eller någon annan förenings dagordning
- Vara en utsedd person i kustsamhället som aktivt arbetar (med lön) i kustrådsprocessen
- Vara ett ihopsatt team som aktivt arbetar (med lön) i kustrådsprocessen
- Tveksam till att ha en sådan funktion i vår by
- Annat

Fråga 4 Ser du någon nytta av att ditt Kustråd samarbetar med andra kustsamhällen och ingår i ett gemensamt Skånenätverk? * Klicka i nyttan på en skala 1-5, där 1 är lite nytta och 5 är stor nytta.

	1	2	3	4	5	
Ingen nytta	☐	☐	☐	☐	☐	Stor nytta

Fråga 5 Är du intresserad av att ditt kustsamhälle deltar i den Skånska Kustrådsprocessen?

*** Klicka i ett alternativ**

- Ja
- Nej
- Behöver mer information för att kunna avgöra

Fråga 6 Vad gillar du mest med att bo i ditt kustsamhälle?

*** Klicka i max 5 alternativ**

- Nära till naturen
- Havet
- Djurlivet
- Vacker miljö
- Tystnaden
- Tryggheten
- Friheten
- Avstressande atmosfär
- Lugnet
- Friheten
- Gemenskapen
- Sociala aktiviteter
- Idrottsmöjligheter
- Turisterna
- Fisket
- Segelbåtarna
- Hamnen
- Jordbruket
- Caféeer och Restauranger
- Bra Skola
- Bra kollektivtrafik
- Annat

Fråga 7 Vilka utmaningar ser du idag i ditt kustsamhälle? * Klicka i max 5 alternativ

- Orent hav
- Algblomning

- Övergödning av vattendrag
- Stranden försvinner
- Folk som skräpar ned
- Arbetstillfällen försvinner
- Skolor läggs ned
- Avbefolkning
- Dyra huspriser
- Livsmedelbutiker slår igen
- Dålig sammanhållning och gemenskap i samhället
- Ovilja att hjälpa varandra
- Dålig kollektivtrafik
- För lite sociala aktiviteter
- Isolering av byn
- Svårt att veta vilka som kan hjälpa oss med miljömässiga-, ekonomiska och sociala utmaningar
- Vi är dåliga på att ta tillvara på våra naturtillgångar
- Dålig information om vad vi kan göra på lokal nivå för att arbeta med miljömålen
- Dålig information om hur kan vi vända olika utmaningar till möjligheter
- Dålig information om hur vi kan utveckla hållbar näringslivsverksamhet
- Annat

Fråga 8 Vilka utmaningar ser du kan förvärras eller uppstå i ditt kustsamhälle inom 10 år? Lista max 5 viktiga utmaningar

Fråga 9 Hur vill du att ditt kustsamhälle ska se ut om 10 år för att du ska vilja bo kvar? Vad är viktiga levnadsfaktorer för dig? Lista max 5 viktiga faktorer

Fråga 10 Tycker du att havets välmående påverkar dig och ditt välbefinnande som kustinvånare? * Klicka i påverkan på en skala 1-5, där 1 är liten påverkan och 5 mycket påverkan på ditt välbefinnande.

1 2 3 4 5
 Liten påverkan () () () () () Mycket påverkan

Fråga 11 Tror du att havets välmående påverkar vissa näringsverksamheters lönsamhet?

*** Klicka i ett alternativ**

- De flesta på något vis
- Ett fåtal
- Inga alls

Fråga 12 Vilka näringsverksamheter önskar du ska finnas i ditt kustsamhälle i framtiden?

*** Klicka i max 5 alternativ**

- Turism
- Jordbruk
- Fiske
- Skolverksamhet
- Livsmedelsbutiker
- Ålderdomsverksamhet
- Caféer och restauranger
- Hamnverksamhet
- Fritidsbåtar
- Barer och utest llen
- Industrier
- Förnyelsebara energikällor
- Musselodling
- Fiskodling
- Idrottsverksamhet
- Verksamhet som inriktar sig på Konst
- Verksamhet som inriktar sig på Kultur och historia
- Andra verksamheter

Fråga 13 är du intresserad av att veta mer om Kustrådsprocessen och vad den kan bidra till f r nytta för ditt kustsamhälle? * Klicka i ett alternativ

- Ja
- Nej

5.3 Resultat av skanning

Nedan presenteras resultatet av den skanning som gjorts av Europeiska, regionala och nationella program, fonder och stiftelser. Presentationen av dessa görs i prioriterad ordning. Först redovisas en översikt i tabellform där mest relevant kommer först i fallande ordning.

Möjlig finansör	Summa	Bidrag %	Ansökningsdatum
1 Interreg ÖKS Förprojekt	100 000 Euro	-	Fr.o.m. 1/3 2013
2 BONUS	4 Milj Euro eller 0,5 Milj Euro= beror på projektet	-	T.o.m. 13/2 2013 för 4 Milj Euro T.o.m. 12/3 2013 för 0,5 Milj Euro
3 Baltic Sea 2020	-	-	Kontinuerligt
4 Interreg IV	-	-	Ej annonserad ännu
4.1 Interreg IV B Nordsjöprogrammet	-	-	Ej annonserad ännu
4.2 Interreg IV A Södra Östersjöprogrammet	-	75 %	Ej annonserad ännu
4.3 Interreg IV A Öresund Kattegatt Skagerrak	-	50 %	-
5 Sjunde ramprogrammet (FP 7)	-	50-75%	10/7 2012 – 4/4 2013
6 LIFE +	-	-	Annonseras 14/2 2013 med deadline 25/6 2013
7 Landsbygdsprogrammet Leader	400 000 SEK/projekt	-	-
8 Länsstyrelsen LONA bidrag	-	50 %	-
9 Europeiska fiskerifonden	-	-	-
10 Miljövårdsfonden	Max 500 000 SEK/projekt	Ca 50 %	15/2 och 15/9
11 Tillväxtverket – Regionala Strukturprogram (Skåne-Blekinge)	-	-	-
12 Landsbygdsprogrammet	-	-	-
13 Svenskt vatten utveckling	0,5-1 Milj SEK	50 %	Ej annonserad ännu
14 Tillväxtverket – Besöksnärringsprogrammet	-	-	Ej annonserad ännu
15 Nordiska ministerrådet - Stöd från miljö- och ekonomigruppen	50 000 – 500 000 DKK	-	Löpande
16 Tillväxtverket – Hållbara klusterinitiativ	-	50 %	Annonseras 2013
17 Tillväxtverket - Miljödrivna	-	-	Ej annonserad ännu

marknader			
18 Tillväxtverket - Regionalt bidrag för företagsutveckling	-	25-50%	-
19 Vinnova - Forska och Väx	500 000 SEK – 5 Milj SEK	-	Två ggr per år

1 Interreg ÖKS Förprojekt

Typ: Program, hanteras av Europeiska Kommissionen

Syfte: Från och med den 1 mars kommer möjlighet finnas att söka stöd till förprojekt inom Interreg Öresund – Kattegatt – Skagerrak. Tanken med detta stöd är att göra en brygga från övergången mellan den aktuella programperioden och den kommande. Det maximala EU-stödet uppgår till 100 000 Euro och projekten får hålla på i max ett år exkl. 3 månader för slutredovisning. Förprojekten måste även gå i linje med det nuvarande programmets prioriterade områden men även för några av de tematiska områden som EU-kommissionen föreslår för nästkommande programperiod:

- 1: Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
- 3: Att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, inom jordbruket (för EJFLU) samt inom fiske och vattenbruk (för EHFF)
- 4: Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer
- 7: Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur
- 8: Att främja sysselsättning och arbetskraftens rörlighet
- 10: Att investera i utbildning, färdigheter och livslångt lärande
- 11: Att förbättra den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen

Nyckelord: Forskning, teknisk utveckling, innovation, konkurrenskraft, SME's, jordbruk, fiske, koldioxidsnål ekonomi, hållbara transporter, sysselsättning och arbetskraft, utbildning, livslångt lärande, förbättrad institutionell kapacitet

Relevans för Kustrådsprocessen: Kan sökas för hela Kustrådsprocessen - uppstart

Möjliga partners: Innovative Fishery Management, Ålborg Universitet (Jylland, Danmark) och Region Blekinge

Länk: www.interreg-oks.eu

2 BONUS

Typ: Program, hanteras av EU

Syfte: BONUS integrerar forskning kring Östersjön till ett hållbart, kooperativt, interdisciplinärt och multinationellt program för regioners hållbara utveckling.

BONUS lanserar utlysningar som finansierar projekt som adresserar strategiska mål inom forskningsagendan. Projekten ska ha multinationell karaktär och uppmuntra till deltagande av SME:s. Utlysningarna omfattar områden som forskning, innovation, utbildning och informationsspridning.

Två utlysningar släpps under år 2012: Livskraftiga ekosystem och Innovation. Varje utlysning har olika teman:

Livskraftiga ekosystem:

- Förståelse av Östersjöns ekosystems struktur och funktion
- Bemötandet av mångfacetterade utmaningar kopplade till Östersjön, dess kust och upptagningsområde
- Förbättra hållbar användning av varor och tjänster kopplade till kust och hav i Östersjön
- Förbättra samhällets kapacitet att besvara nuvarande och framtida utmaningar kopplade till Östersjöregionen
- Utveckla förbättrade och innovativa verktyg och metoder för observation och datahantering för marint informationsbehov i Östersjöregionen

Innovation:

- Möta mångfacetterade utmaningar kopplade till Östersjön med dess kust och upptagningsområde
- Utveckla förbättrade och innovativa verktyg och metoder för observation och datahantering för marint informationsbehov i Östersjöregionen

Ekonomiska aspekter: Programbudget för 2011-2017: 100 miljoner Euro. Maximalt bidrag för Livskraftiga ekosystem: 4 miljoner Euro med tidigaste projektstart november 2013. Maximalt bidrag för Innovation: 0,5 miljoner Euro med tidigaste projektstart december 2013.

Tidsaspekter: Programperiod: 2010-2016. Utlysningen för Livskraftiga ekosystem öppnade 12 november 2012 och har deadline 14 februari 2013. Utlysningen för Innovation öppnade 12 november 2012 och har deadline 12 mars 2013.

Sökande: Minst tre juridiska personer där minst en måste vara från ett annat EU-land där minst två måste vara BONUS-deltagande stater (Danmark, Estland, Finland, Tyskland, Lettland, Litauen, Polen och Sverige)

Nyckelord: Forskning, innovation, utbildning och informationsspridning, åtgärder som syftar till att underlätta datahantering, hållbar entreprenörskap, samt Corporate Social Responsibility i företag med inriktning hav, kust och vatten.

Relevans för Kustrådsprocessen: Lämpliga att söka för hela processen fast mer fokus måste ligga på företag i så fall då krav på att 30 % av bidraget ska gå till dessa. Momentet att vända måsten (miljömål, etc.) till möjligheter (hållbar näringslivsutveckling), som kustrådsprocessen syftar till, är särskilt tilltalande för denna ansökan.

Möjliga partners: Danmark, Finland, Litauen, Polen

Länk: http://www.bonusportal.org/bonus_2010-2016/bonus_calls

3 Baltic Sea 2020

Typ: Stiftelse

Syfte: BalticSea2020 är en privat stiftelse vars mål är att fram till år 2020 bidra till åtgärder för att förbättra Östersjöns miljö. Det skall uppnås genom att förbruka donationen på konkreta insatser och aktivt engagemang inom åtgärdsprojekt, forskning och opinionsbildning.

Stiftelsen har fyra fördjupningsområden:

- Fiske
- Övergödning
- Levande kust
- Opinion och film

Ekonomiska aspekter: Sedan stiftelsen startades år 2006 har fattat beslut om anslag motsvarande 200 miljoner kr till projekt inom de fyra fördjupningsområdena. Stöd kan erhållas för t.ex. lobbying i EU, forskningsprojekt eller praktiska åtgärder.

Tidsaspekter: Ansökan kan göras kontinuerligt.

Nyckelord: Åtgärder, forskning och opinionsbildning.

Relevans för Kustrådsprocessen: Lämpliga att söka för hela processen fast mer fokus måste ligga på konkreta åtgärder samt forskare bör bli mer involverade

Möjliga partners: Lunds Universitet och/eller Malmö Högskola

Länk: <http://www.balticsea2020.org/>

4 Interreg IV

Typ: Program, hanteras av Europeiska kommissionen

Syfte: Interregprogrammen är EUs finansieringsprogram för att stärka ekonomisk och social utveckling och territoriell sammanhållning genom att stödja samarbete över nationsgränser. Interreg ger möjligheter för bland annat organisationer, myndigheter, universitet och högskolor, företag m.fl. att utveckla samarbete med motsvarande aktörer i andra EU-länder. I de flesta programmen är specifika geografiska områden utpekade. I några program kan samarbetet ske tvärs över hela EU. Även länder som inte tillhör EU kan i vissa fall delta i territoriella samarbetsprojekt.

Inom Interreg IV är tre olika former av samarbeten möjliga:

- Interreg IV A Gränsöverskridande omfattar Botnia Atlantica, Central Baltic, Sverige-Norge, Nord, South Baltic, Öresund-Kattegatt-Skagerrak.
- Interreg IV B Transnationella omfattar Östersjöprogrammet, Nordsjöprogrammet, Norra Periferiprogrammet.
- Interreg IV C Interregionalt omfattar hela Sverige. Regioner behöver inte gränsa till varandra för att ett samarbete ska vara möjligt. Programmet möjliggör erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan regioner inom EU.

Ekonomiska aspekter: Programperioden 2007-2013: ca 10 miljarder kronor i EU-pengar i de program som Sverige medverkar i. (Av dessa 10 miljarder är ca 2,4 miljarder kr från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för hela perioden, plus medlen från de territoriella program som hanteras utanför Sverige (ca 9,1 miljarder kr).

Tidsaspekter: Tidsaspekter finns för respektive underprogram

Sökande: Sökande ska vara offentliga myndigheter eller liknande organisationer på nationell, regional och lokal nivå. Det kan vara universitetet, forskningsinstitut, intresseorganisationer andra organisationer som arbetar med bland annat turism, innovationer, miljö- och riskhantering och företagsstöd. I regel är programmen inte öppna för företag men dessa kan delta i projektet med egen finansiering. Interreg IV A (Sverige-Norge) är öppet för företag i samverkan. Sökande ska vara från minst två regioner i två olika länder för IV A och minst tre olika länder för IV B och IV C.

Nyckelord: Gränsöverskridande, transnationella eller Interregionala erfarenhets- och kunskapsutbyten, företag i samverkan med många andra aktörer (såsom forskning, intresseorganisationer, turism, miljö, riskhantering, mm)

Relevans för Kustrådsprocessen: Kan sökas för hela processen om en specifik utlysning kommer för detta. Kräver att man utser partners först när man hittat rätt utlysning, då det kan variera beroende på vilken utlysning man väljer.

Möjliga partners: Beror på vilket program som blir aktuellt

Länk: Länk finns för respektive underprogram

4.1 Interreg IVB: North Sea Region Programme (Nordsjöprogrammet)

Typ: Underprogram till Interreg IV, hanteras av Europeiska kommissionen

Syfte: Huvudsyftet med programmet är att utvidga territoriellt samarbete och fokusera på högkvalitativa projekt inom innovation, miljö, tillgänglighet och hållbara och konkurrenskraftiga samhällen.

Inom programmet finns fyra prioriteringar för att främja transnationellt samarbete:

- Öka den totala nivån av innovation inom Nordsjöregionen
- Förbättra kvaliteten på miljön i Nordsjöregionen
- Förbättra tillgängligheten i Nordsjöregionen
- Ge hållbara och konkurrenskraftiga samhällen

Ekonomiska aspekter: Programbudget: 138 miljoner euro

Tidsaspekter: Aktuell programperiod: 2007-2013. Den senaste utlysningen hölls mellan 6 februari till 5 mars 2012. Nästa utlysningsperiod ej annonserad ännu.

Sökande: I Sverige omfattas Skåne, Värmland, Kronoberg, Halland, Västra Götaland

Nyckelord: Hållbara och konkurrenskraftiga samhällen, öka innovation, förbättra kvalitet på miljön

Relevans för Kustrådsprocessen: Aktuell först när en ny utlysningsperiod kommer. Kan vara aktuell för hela Kustrådsprocessen som verktyg för att uppnå deras mål (se nyckelord).

Möjliga partners: Länder runt Nordsjöregionen + specifika regioner

Länk: <http://www.northsearegion.eu/ivb/content/show/&tid=75>

4.2 Interreg IV A: South Baltic (Södra Östersjöprogrammet)

Typ: Underprogram till Interreg IV, hanteras av Europeiska kommissionen

Syfte: Södra Östersjöprogrammet ska stärka hållbar utveckling av Södra Östersjöområdet genom gränsöverskridande samarbete för ökad konkurrenskraft och ökad integration mellan människor och institutioner.

De prioriterade axlarna är:

1. Tillväxt och ökad konkurrenskraft (Lissabonagendan); med fokus på åtgärder som skapar; ökad integration inom näringsliv och arbetsmarknad, samarbete inom teknik och högre utbildning, överföring av kunskap och know-how mellan offentliga och privata aktörer, samt bättre transportnätverk.
2. Attraktivitet och gemensam identitet (Göteborgsagendan); med fokus på hantering av miljörisker, aktiviteter som skapar ekonomiskt hållbar användning av naturresurser och kulturarvet med särskild inriktning mot turism, utveckling av förnyelsebara energikällor och energisparande åtgärder, samt lokala initiativ som främjar lokalt nätverksbyggande (people-to-people).

Ekonomiska aspekter: Programbudget är 75 miljoner Euro. Svenska partners kan få upp till 75% av kostnader täckta. Det finns inte så mycket medel kvar i programmet idag.

Tidsaspekter: Aktuell programperiod: 2007-2013. Den senaste utlysningen hölls mellan 13 augusti till 28 september 2012. Nästa utlysningsperiod ej annonserad ännu.

Sökande: Sökande måste vara från minst två länder, varav en från ett EU-land. I programområdet ingår NUTS III områden i Polen, Sverige, Tyskland; Danmark och Litauen. I Sverige ingår Kalmar, Blekinge och Skåne.

Nyckelord: Näringsliv, teknik, kunskapsöverföring mellan privata och offentliga aktörer

Relevans för Kustrådsprocessen: Aktuell först när en ny utlysningsperiod kommer. Kan vara aktuell för hela Kustrådsprocessen som verktyg för att uppnå deras mål (se nyckelord).

Möjliga partners: Danmark, Polen, Litauen och Region Blekinge

Länk: <http://en.southbaltic.eu/index/>

4.3 Interreg IV A: Öresund - Kattegatt – Skagerrak

Typ: Underprogram till Interreg IV, hanteras av Europeiska kommissionen

Syfte: Interreg Öresund har följande prioriteringar:

1. Främja hållbar ekonomisk tillväxt
2. Binda samman regionen
3. Främja vardagsintegration.

Prioriteringarna är tvärssektoriella, d.v.s. turism eller miljö kan rymmas inom vilken prioritering som helst, beroende på projektets fokus.

Exempel på teman som projekten kan arbeta med:

Näringslivsutveckling och entreprenörskap; Infrastruktur, transporter och planering; Miljö och energi; Maritima frågor; Innovation, forskning och utveckling; Utbildning; Arbetsmarknad och kompetensutveckling; Turism och profilering; Kultur, medier och fritid; Hälsa och sjukvård; Säkerhet och beredskap.

Ekonomiska aspekter: Programbudget: 121 miljoner EUR. Medfinansiering med 50% krävs.

Tidsaspekter: Aktuell programperiod: 2007-2013. Sista datum för stödberättigande utgifter för projekt är den 31 december 2014.

Sökande: Både offentliga och privata aktörer kan medfinansiera projekt och vara stödmottagare. Med privata aktörer avses i detta sammanhang organisationer som agerar utan vinstdrivande syfte (non-profit). Privata aktörer som är stödmottagare kan i vissa fall behöva följa bestämmelser för offentlig upphandling. Om aktören inte omfattas av lag om offentlig upphandling ska af-färsmässiga villkor tillämpas.

Nyckelord: Hållbar ekonomisk tillväxt, binda samman regionen, vardagsintegration, näringslivsutveckling, entreprenörskap, miljö, energi, transporter, planering, utbildning, kompetensutveckling, turism, kultur, hälsa, säkerhet, mm.

Relevans för Kustrådsprocessen: Aktuell först när en ny utlysningssperiod kommer. Kan vara aktuell för hela Kustrådsprocessen som verktyg för att uppnå deras mål (se nyckelord).

Möjliga partners: Innovative Fishery Management, Ålborg Universitet (Jylland, Danmark) och Region Blekinge

Länk: <http://www.interreg-oks.eu/se/Menu/%c3%96resund>

5 Sjunde ramprogrammet (FP7)

Typ: Ramprogram, hanteras av Europeiska kommissionen

Syfte: EUs huvudinstrument för att bistå forskning och utveckling i Europa. Syftet med FP7 är att främja EUs konkurrenskraft och ledande position internationellt inom utvalda prioriterade områden. FP7 är indelat i fyra huvudområden: Samarbete, Idéer, Människor, Kapaciteter.

Aktuell utlysning, ENVIRONMENT 2013-WATER-INNO-DEMO: Syftet är att mobilisera industrin, medlemsstater och intressenter för att främja innovativa lösningar för vattenrelaterade utmaningar som leder till en effektiv implementering av EU:s direktiv. Projekten ska utveckla, testa och sprida innovativa lösningar och stärka standardiseringen i vattensektorn. Dessa lösningar ska integrera bland annat teknik, organisering, ekonomi och förvaltning. Projekten ska genomföras i en skala som gör olika ställen i Europa med liknande vattenrelaterade problem ska kunna föras samman. Detta ämne riktar sig främst mot SME:s och industrier i ett lämpligt partnerskap med forskningsinstitutioner och andra intressenter. Bidrag ges endast till projekt där minst 30% av bidraget går till SME:s.

Samarbete: stödjer sakområden som rör sociala, ekonomiska, miljömässiga, hälsorelaterade och industriella utmaningar. Prioriteringarna är hälsa; livsmedel, jordbruk och bioteknik; Informations- och kommunikationsteknik; energi; miljö och klimat; transport (inklusive aeronautik); samhällsvetenskap och humaniora; säkerhet; material och ny produktionsteknik; nanovetenskap, rymden.

Ekonomiska aspekter: Programbudget: 50,5 miljarder euro. Samarbete är det största delprogrammet med 32 miljarder euro. Projektbudget ca 5-15 miljoner Euro. Finansiering med 50-75 %.

Tidsaspekter: Aktuell programperiod: 2007-2013. Inom huvudområdet Samarbete och temat Miljö (inklusive klimatförändring) släpptes en utlysning i juli 2012 med titeln "ENVIRONMENT 2013-WATER-INNO-DEMO" där aktiviteten "Improving resource efficiency" är öppen för ansökan mellan 10 juli 2012 och 4 april 2013.

Sökande: Offentliga och privata aktörer. Partners från minst tre länder i EU. Ansökan görs via EPSS, en digital ansökningsportal. Planeringsbidrag för att skriva en fullständig ansökan kan sökas av Vinnova eller Energimyndigheten för vissa utlysningar.

Nyckelord: SME's, teknik, organisation, ekonomi, förvaltning, partnerskap, förvaltning

Relevans för Kustrådsprocessen: Kan vara relevant för hela Kustrådsprocessen som sådan om vi knyter den till en grupp företag (SME:s). Förslagsvis genom ett CSR nätverk eller företag som vi hittar genom vattenråden. Ansökan vänder sig nämligen främst mot SME:s och industrier i ett lämpligt partnerskap med forskningsinstitutioner och andra intressenter. 30% av bidraget måste gå till SME:s

Möjliga partners: Danmark, Grekland, Polen, Litauen (beroende på ansökan). I Sverige: Kustråden + Region Skåne + Lunds universitet och/eller Malmö högskola + ett CSR nätverk (CSR Syd?) eller företag som finns delaktiga i de existerande Vattenråden.

Länk: http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/fp7_calls

6 LIFE +

Typ: Ramprogram, hanteras av Europeiska Kommissionen

Syfte: EUs finansieringsprogram för att införa, uppdatera och utveckla EUs miljöpolicy och miljölagstiftning. Projekten ska ha demonstrationskaraktär eller ha hög innovationsgrad. Viktigt att lösningarna är relevanta på EU-nivå och resulterar i betydande miljönytta. Hög kostnadseffektivitet prioriteras också. Om möjligt ska projekten främja synergier mellan olika prioriteringar i EUs Sjätte Miljöhandlingsprogram. LIFE-projekt ska även överensstämma med de nationella LIFE-prioriteringarna som anges av Naturvårdsverket.

LIFE + delas in i tre insatsområden:

- LIFE+ Nature & Biodiversity: Införandet av Art- och habitatdirektivet och Natura 2000 nätverk.
- LIFE+ Environment Policy & Governance: innovations- eller demonstrationsprojekt som bidrar till införande och utveckling av EUs miljöpolicy, teknologier, metoder, instrument.
- LIFE+ Information & Communication: kommunikation, medvetandegörande.

Ekonomiska aspekter: Programbudget (2007-2013): 2,1 miljarder Euro

Tidsaspekter: Nästa utlysningssomgång publiceras 14 februari 2013 med deadline 25 juni 2013. Tidigaste projektstart för dessa ansökningar: 1 juni 2014.

Sökande: En eller flera sökande, kräver inte partners från andra EU-länder. Privata och offentliga aktörer kan söka.

Nyckelord: Innovations- och demonstrationsprojekt, teknik, metoder för förvaltning och hållbar utveckling, kommunikation, medvetandegörande

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på kommande utlysning – måste bevakas

Möjliga partners: Beror på kommande utlysning – måste bevakas

Länk: <http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus.htm>

7 Landsbygdsprogrammet – Leader

Typ: Stöd, administreras av Länsstyrelsen och Leaderområdena.

Syfte: Leader uppmuntrar till aktivitet och samverkan och stöttar engagemang för den lokala bygden. Genom att särskilt ta till vara på de ideella krafterna underlättar Leadermetoden för människor att bo och verka tillsammans. Leader erbjuder både ekonomiskt stöd, processtöd, nätverk och har alltid de lokala behoven som utgångspunkt.

Leadermetoden ska användas för att uppfylla landsbygdsprogrammets mål om en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling på landsbygden. De fem nyckelorden för Leader är samarbete, innovation, hållbarhet, trepartnerskap och underifrånperspektiv. De övergripande målen är gemensamma för hela EU.

Ekonomiska aspekter: Stöd kring 400 000 per projekt.

Tidsaspekter: Programperiod 2007-2013

Sökande: Kräver trepartnerskap, då offentlig, privat och ideell sektor arbetar tillsammans.

Nyckelord: Regional utveckling, lokal samverkan, innovation, hållbarhet, trepartnerskap och underifrånperspektiv

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på om det kommer fler utlysningar – annars relevant för hela Kustrådsprocessen

Möjliga partners: De 10 utvalda kustsamhällena

Länk:

<http://www.leaderskane.se/vadarleader.4.3f8418f6135cb065b35915d.html>

8 Länsstyrelsen - LONA bidrag

Typ: Bidrag/stöd, hanteras av Naturvårdsverket/Länsstyrelsen

Syfte: LONA-bidraget möjliggör för kommuner och föreningar att genomföra naturvårdsprojekt med statligt bidrag. Projekt inom följande områden kan få bidrag:

1. Kunskapsuppbyggnad (t.ex. inventeringar)
2. Framtagande av underlag (t.ex. kommunala naturvårdsprogram)
3. Områdesskydd (t.ex. kostnader för värdering, förhandling, framtagande av skötselplan)
4. Vård och förvaltning av områden, naturtyper eller arter
5. Restaurering av områden, naturtyper eller bestånd av arter
6. Information, folkbildning eller annan kunskapsspridning (t.ex. guidningar, infomaterial, skyltning).

Ekonomiska aspekter: Krav på 50 % medfinansiering.

Tidsaspekter: Sista dag för ansökan för år 2013 var 1 december 2012. Information om eventuell ansökningsomgång för 2014 ej annonserad ännu.

Sökande: Endast kommuner kan söka bidraget (projekt kan dock drivas av föreningar och enskilda personer men ansökan måste alltså göras av berörd kommun som blir formellt projektansvarig gentemot Länsstyrelsen).

Nyckelord: Kunskapsuppbyggnad, informationsunderlag, vård och förvaltning

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på om det kommer fler utlysningar – annars relevant för hela Kustrådsprocessen, dock måste Kommunerna söka dessa pengar.

Möjliga partners: Kommuner och föreningar eller enskilda personer i de 10 kustsamhällena

Länk: <http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/naringsliv-och-foreningar/projektstod/stod-till-naturvard/nip/Pages/index.aspx>

9 Europeiska fiskerifonden (2007-2013)

Typ: Fond, hanteras av EU

Syfte: Europeiska fiskerifonden ger stöd till kustsamhällena och fiskerinäringen så att dessa kan bli ekonomiskt och ekologiskt hållbara. Pengarna går till hela fiskerinäringen, dvs. till vattenbruk, förädlingsindustri, fiskehandel och havs- och insjöfiske. Fonden syftar främst till att stödja fiskesamhällena som drabbats av svårigheter på grund av den senaste tidens förändringar.

Fonden har fem prioriterade områden:

- Anpassning av fiskeflottan
- Vattenbruk, förädling och marknadsföring samt insjöfiske
- Åtgärder av gemensamt intresse
- Hållbar utveckling i fiskeområden
- Tekniskt stöd till fiskerifondens förvaltning

Ekonomiska aspekter: Programbudget: 3,8 miljarder Euro

Tidsaspekter: Programperiod: 2007-2013.

Sökande: Fonden riktar sig mot fiskenäringens samtliga sektorer men främst mot fiskesamhällen som är mest drabbade av den senaste tidens förändringar. Ansökan om bidrag görs till den myndighet som förvaltar fiskerifonden i respektive land, i Sveriges fall Fiskeriverket.

Nyckelord: Fiskesamhällen i förändring, hållbar utveckling

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på ny utlysningsperiod

Möjliga partners: Beror på ny utlysningsperiod

Länk: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_sv.htm

10 Miljövårdsfonden

Typ: Bidrag, hanteras av Region Skåne.

Syfte: Miljövårdsfonden stödjer projekt som bidrar till en regional hållbar utveckling och vårdar och utvecklar natur- och kulturmiljön i enlighet med det miljöstrategiska programmet för Region Skåne. Alla projekt måste vara av pilot- och utvecklingskaraktär, vara väl avgränsade i tiden (inte längre än två år), och falla inom någon av kategorierna:

- Konkreta åtgärder
- Information
- Kartläggning
- Tillämpad forskning

Projekt som har anknytning till Agenda 21, biologisk mångfald, skånsk identitet och skånska särdrag, transporter, markanvändning samt där sambanden mellan yttre miljö och hälsa är en utgångspunkt prioriteras.

Ekonomiska aspekter: Programbudget 4,5 Mkr per år. Fonden ger bidrag med maximalt 50 procent av totalkostnaden och endast undantagsvis är det aktuellt med bidrag större än 500 000 kr. Fonden eftersträvar att förverkliga ett stort

antal idéer som passar i det lokala formatet. Bidrag ges inte till: grundforskning, investering i privat egendom och inventarier, projekt som faller inom ramen för kommunens egna ansvarsområden, pågående eller ofullständigt finansierade projekt eller riktat företagsstöd.

Tidsaspekter: Två ansökningstillfällen per år, 15 februari och 15 september, med beslut i maj och december.

Sökande: Organisation, kommun, högskola, universitet, enskild person eller företagare

Nyckelord: Regional hållbar utveckling

Relevans för Kustrådsprocessen: För konkreta delar Kustrådsprocessen, såsom analysdelen, utveckling av samhälleekonomisk utvärdering (indikatorer) och/eller för åtgärdsförslagen.

Länk: <http://www.skane.se/sv/Skanes-utveckling/Ansvarsomraden/Miljo-och-natur/Priser-och-bidrag/Miljobidrag/>

11 Tillväxtverket - Regionala strukturfondsprogram (Skåne-Blekinge)

Typ: Fond, hanteras av Tillväxtverket

Syfte: Programmet för Skåne och Blekinge har tre insatsområden:

1) Innovation och förnyelse

Exempel på insatser: Samverkan mellan näringsliv och universitet och högskolor och/eller samhällets olika aktörer, turism, kluster och innovationssystem.

2) Tillgänglighet

Exempel på insatser: Regionala och lokala strategier för transporteffektiv byggelseutveckling, gränsöverskridande samverkan kring utveckling av effektiva och miljövänliga transportlösningar.

3) Särskilda storstadsinsatser

Exempel på insatser: Kreativa miljöer som stimulerar idéutveckling och utveckling av entreprenörskap, stadsmiljöutveckling inom energiförbrukning och energiförsörjning, erfarenhetsutbyte med andra storstäder i Europa.

Regionala strukturfondsprogrammen ska bidra till regional konkurrenskraft genom hållbar utveckling och fler företag.

Ekonomiska aspekter: Programbudget: 70,7 miljoner kr

Tidsaspekter: 2007-2013

Sökande: Sökande ska vara offentliga organisationer på nationell, regional och lokal nivå. Det kan vara kommuner, universitet, forskningsinstitut, intresseorganisationer, näringslivsorganisationer, lokala organisationer och föreningar. Enskilda vinstdrivande företag och organisationer är inte stödberättigade.

Nyckelord: Tvärvetenskapliga och tvärssektoriella samarbeten, hållbar regional utveckling, konkurrenskraft, fler näringsverksamheter

Relevans för Kustrådsprocessen: Lämplig för hela Kustrådsprocessen som helhet

Möjliga partners: Kommuner, Lund Universitet, Malmö Högskola, Lokala organisationer, mm

Länk:

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/euprogram/programomraden/skane/blekinge.4.2951bcb412700b68b8680006998.html>

12 Landsbygdsprogrammet

Typ: Ramprogram, hanteras av Jordbruksverket (ansökan behandlas av Länsstyrelsen)

Syfte: Landsbygdsprogrammet ska ge stöd och ersättningar som stimulerar till att utveckla landsbygden. Det ska främja utvecklingen av nya företag, varor och tjänster. Miljö och hållbar utveckling är prioriterat. Programmet är uppdelat på tre insatsområden:

- Förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbrukssektorn,
- Förbättra miljön och landskapet
- Förbättra livskvaliteten, bredda företagandet och främja utvecklingen av landsbygdens ekonomi.

Projekten ska skapa förutsättningar och visa på tydliga resultat som stärker landsbygden. Vissa investeringar som behövs för att uppnå detta kan ingå. Förslag på detta är projekt för ökad och hållbar turism och besöksnäring på landsbygden.

Medel från landsbygdsprogrammet kan sökas som företagsstöd, projektstöd eller för insatser i ett Leader-område.

Ekonomiska aspekter: Proqrambudget: 5 miljarder kr per år (EUs jordbruksfond)

Tidsaspekter: 2007-2013

Sökande: Företag med sin bas i landsbygden som resurs. Främst lantbrukare, men även andra företag på landsbygden, som har projekt som utvecklar näringsverksamhet och sysselsättning på landsbygden. Kommuner och andra företag kan vara medsökande.

Nyckelord: Hållbar landsbygdsutveckling, miljö, bredda företagandet, förbättrad livskvalitet, hållbar turism, mm.

Relevans för Kustrådsprocessen: Lämplig för hela Kustrådsprocessen som helhet

Möjliga partners: Kommuner och Kustsamhällena (Kustråden)

Länk:

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/mojligheterpalandsbygden/landsbygdsprogram-met/vadarlandsbygdsprogrammet.4.7a446fa211f3c824a0e8000171998.html>

13 Svenskt vatten utveckling

Typ: Bidrag/stöd, hanteras av Svenskt Vatten Utveckling (SVU)

Syfte: Svenskt Vatten Utveckling (SVU) stöder forsknings-, utvecklings- och utredningsprojekt som kan vara till hjälp för medlemmarna, dvs. de kommunala reningsverken. SVU ska också verka för att samla in medlemmarnas behov av nya forsknings-, utvecklings- och utredningsuppdrag, samt stimulera medlemmarna att driva gemensamt finansierade projekt. Prioriteringsområden är bl.a. klimatpåverkan, reningsteknik och skydd av vattentäkt, energi (och resurshushållning) i avloppshantering. Krav är att reningsverk är med i projektet och att det finns ett generellt intresse för fler kommuner.

Prioriteringsområden:

- 1) Dricksvatten (Klimatpåverkan-Reningsteknik och skydd av vattentäkt; Processer i vattenledningssystem; Riskanalyser från råvattentäkt till tappkran; Mikrobiella barriärer och åtgärder för minskad risk för mikrobiell påverkan)
- 2) Rörnät (ledningsteknik) (Metoder för förnyelseplanering, Säkerställande av kvalitet vid ledningsbyggande, Konditionsbestämning av vattenledningar, Dagvattenavledning vid extrem nederbörd, och Fett i avloppsnät)
- 3) Miljö och Avlopp/Slam (Reningsteknik, inklusive dag- och bräddvatten; Energi (och resurshushållning) i avloppshantering; Återföring av fosfor från slam),

4) Ekonomi, organisation och kommunikation (Samverkan inom och mellan kommunala organisationer samt med näringsliv; Vattnets värde och betalningsvillighet; Kommunikation; Benchmarking och nyckeltal)

Ekonomiska aspekter: Medel ges för projekt på 1-2 år med budget kring 0,5-1 miljon kr. Det krävs minst 50% egen medfinansiering. Medlen fördelas enligt: 1) Programsatsningar /kompetenscentra: 30-50% av medlen, 2) medel till prioriterade områden: 30-50% av medlen, 3) fri pott för icke förutsedda behov och för verkligt intressanta projektförslag: 20-30% av medlen

Tidsaspekter: Den sista ansökningsperioden för 2012 hade sista ansökningsdag 19 oktober. Datum för nästa ansökningsperiod ej annonserad ännu.

Sökande: Krav är att reningsverk är med i projektet och att det finns ett generellt intresse för fler kommuner.

Nyckelord: Ekonomi, organisation och kommunikation, vattenutredning, analys, forskning, utveckling

Relevans för Kustrådsprocessen: Mer lämpad att sökas för åtgärdsförslagen under Kustrådsprocessens gång

Möjliga partners: Reningsverk och Kommuner ett måste

Länk: http://www.svensktvatten.se/web/Svenskt_Vatten_Utveckling-SVU.aspx

14 Tillväxtverket – Besöksnäingsprogrammet

Typ: Program, hanteras av Tillväxtverket

Syfte: Tillväxtverket utvecklar näringspolitiska insatser för främjande av turistföretagande och entreprenörskap genom samverkan, kunskapsbildning och projektsatsningar. Tillväxtverket har i år även beslutat att inom de närmaste tre åren göra insatser för att stärka och utveckla hållbara turistdestinationer, vilket regeringen avsatt 60 miljoner kronor för.

Målet är bl.a. att skapa fler och växande turismföretag, ökad internationell konkurrenskraft, regional utveckling och samordnad och effektiv resursanvändning.

Ekonomiska aspekter: -

Tidsaspekter: 2010-2014 för de första tre insatserna. Ytterligare tre år för insatser inom hållbara turistdestinationer, med sista ansökningsdatum 2 maj

2012 för första ansökningsomgången. Datum för nästa ansökningsperiod ej annonserad ännu.

Sökande: Myndigheter, organisationer och näringslivets företrädare

Nyckelord: hållbara turistdestinationer och turismföretag

Relevans för Kustrådsprocessen: Mer lämpad att sökas för åtgärdsförslagen under Kustrådsprocessens gång

Möjliga partners: Länsstyrelsen och turismföreningar ute i de utvalda kustsamhällena

Länk:

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/programfortillvaxt/besoksnaringsprogrammet.4.74f57d0f1283a4f88ff800014031.html>

15 Nordiska ministerrådet - Stöd från Nordiska ministerrådets miljö- och ekonomigrupp

Typ: Program, hanteras av Nordiska Ministerrådet

Syfte: Nordiska ministerrådets miljö- och ekonomigrupp (MEG) är en tvärsektoriell arbetsgrupp med mandat som godkänns av både miljösektorn och finanssektorn i Nordiska ministerrådet. På basis av årliga prioriteringar finansierar gruppen nordiska projekt inom särskilda områden. Gruppens överordnade målsättning är att bidra till att skapa en ekonomisk utveckling som bygger på hållbara produktions- och konsumtionsmönster.

Projekt ska bidra till att uppfylla relevanta mål i Miljöhandlingsprogrammet 2009-2012, särskilt under rubrikerna:

- 1.1 Klimatpåverkan
- 2.1 Ekosystembaserad förvaltning
- 3.1 Biologisk mångfald.
- 4.2 Resurseffektivitet och miljödriven marknad

Projekten bör vara kopplade till och bidra till aktuella nordiska samt europeiska processer och vara politiskt intressanta både ur miljö- och ekonomiperspektiv. Prioriteringar beslutas om i gruppens arbetsprogram för varje verksamhetsår.

Ekonomiska aspekter: MEG ger normalt stöd i storleksordningen 50 000 – 500 000 DKK.

Tidsaspekter: Ansökningar sker löpande. Projektidéer kan sändas in senast 4 veckor innan inplanerat möte i MEG.

Sökande: För övriga bidrag såsom miljöbidrag gäller att minst tre nordiska länder ska delta i projektet som ska ha en tydlig nordisk nytta.

Nyckelord: Ekonomisk hållbar utveckling, Projekt kopplade till och bidra till aktuella nordiska samt europeiska processer och vara politiskt intressanta både ur miljö- och ekonomiperspektiv. Specifika nyckelord beror på det nya miljöhandlingsprogrammet 2013-

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på det nya miljöhandlingsprogrammet

Möjliga partners: Beror på det nya miljöhandlingsprogrammet

Länk: <http://www.norden.org/sv/nordiska-ministerraadet/ministerraad/nordiska-ministerraadet-foer-miljoe-mr-m/institutioner-samarbetsorgan-och-arbetsgrupper/arbetsgrupper/miljoe-och-ekonomigruppen-meg/stoed-fraan-nordiska-ministerraadets-miljoe-och-ekonomigrupp/ansoek-om-stoed>

16 Tillväxtverket – Hållbara klusterinitiativ

Typ: Delprogram, hanteras av Tillväxtverket

Syfte: Delprogram 2, Hållbara klusterinitiativ, stödjer innovationsprocesser. Detta ska ske dels genom att bygga vidare och utveckla befintliga klusterinitiativ med ambitionen att växla upp dessa. Ambitionen är att skapa ökad innovationsförmåga genom kreativa korskopplingar mellan och inom kluster och innovativa miljöer. Ambitionen är även att skapa kritisk massa av kompetenser, dels stödja möjligheterna för att nå och/eller stärka sin närvaro på internationella marknader. Programmets avsikt är att förädla upparbetade samarbetsformer.

Ekonomiska aspekter: Bidragsbeslut fattas två gånger per år och kan max uppgå till 1,8 miljoner kronor. 50 procents medfinansiering från näringslivet och regionen är ett krav. Ett krav är att klusterinitiativet är förankrat i det regionala tillväxtarbetet med såväl medfinansiering som prioritering i regionala strategidokument Regionala Tillväxtprogram eller motsvarande. Tillväxtverket förutsätter att även företagen finansierar utvecklingsarbetet i klusterinitiativet.

Stöd kan erhållas för följande:

- Fysiska ("hårda") investeringar
- Forskningsfinansiering
- Innovationsprocesser i enskilda företag eller till utvecklingsprojekt i ett enskilt företag

Tidsaspekter: För närvarande finns ingen öppen utlysning, nästa tillfälle planeras till 2013.

Sökande: Målgruppen är klusterinitiativ som baseras på ett sk Triple-Helix samarbete som tydligt utgår från näringslivets intresse, behov och engagemang. Initiativet ska vara prioriterat i det regionala tillväxt- och innovationsarbetet.

Nyckelord: Samverkan och kluster. Specifika nyckelord beror på nästa utlysning.

Relevans för Kustrådsprocessen: Beror på nästa utlysning

Möjliga partners: Beror på nästa utlysning

Länk:

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/regionalutveckling/regionaltinnovationsarbeteochkluster/hallbaraklusterinitiativ.106.6a7dfe9a134cd71cae1800013076.html>

17 Tillväxtverket - Miljödrivna marknader

Typ: Program, hanteras av Tillväxtverket

Syfte: Tillväxtverkets program för att stärka SMEs affärsutvecklingsmöjligheter på de miljödrivna marknaderna. Programmet riktar sig till nätverk med SMEs som arbetar tillsammans eller i samarbete med andra aktörer.

Ekonomiska aspekter: Under 2012 fanns det totalt cirka 30 miljoner kronor fördelat på programdelarna miljödriven tillväxt för enskilda företag, miljödriven tillväxt för företagsnätverk samt miljödriven export. Nästa ansökningsomgång ej annonserad ännu.

Tidsaspekter: Senaste ansökningsomgången pågick mellan 17 september till 30 oktober 2012.

Sökande: Små och medelstora företag som säljer miljöanpassade varor och tjänster och har max 249 anställda.

Nyckelord: SME's, miljödrivna marknader

Relevans för Kustrådsprocessen: Eventuellt för vidareutveckling av Kustrådsprocessen från företagens sida. Beror på utlysning.

Möjliga partners: Företag som sitter i Vattenråden

Länk:

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/programfortillvaxt/miljodrivnamarknader.4.21099e4211fdb8c87b800017002.html>

18 Tillväxtverket - Regionalt bidrag för företagsutveckling

Typ: Bidrag, hanteras av Tillväxtverket (ansökan görs via Länsstyrelsen eller regionförbundet i respektive län)

Syfte: Regionalt bidrag för företagsutveckling är ett av de regionalpolitiska företagsstöden. Syftet är att främja ökad tillväxt och en balanserad regional utveckling.

Ekonomiska aspekter: Maximalt bidrag är 25-50 % av totala investeringskostnaden, upp till 1,2 miljoner kronor under en treårsperiod.

Tidsaspekter: -

Sökande: Företag, SMEs, i glesbygd och landsbygd som bedriver verksamhet på marknadsmässiga villkor. Vad som räknas som landsbygd respektive glesbygd fastställs av länsstyrelserna.

Nyckelord: Företagsutveckling i glesbygd

Relevans för Kustrådsprocessen: Beroende på utlysning – kan vara relevant för vissa åtgärdsförslag kopplade till företagarna

Möjliga partners: SME's

Länk:

<http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/insatserfortillvaxt/regionaltbidragforforetagsutvecklingregionalpolitisktstod.4.21099e4211fdb8c87b800016918.html>

19 Vinnova - Forska och Väx

Typ: Underprogram till Vinnova, hanteras av Vinnova

Syfte: Forska och Väx riktar sig till företag inom alla branscher som kan påvisa en stark potential att vidareutvecklas och växa. Projektet ska svara mot ett marknadsbehov och syfta till att främja utveckling av nya eller bättre produkter, tjänster och processer för kund. Projektet ska ha koppling till det sökande företagets affärsverksamhet och vara väl förankrat i en god kännedom om marknaden. Projektet ska stärka företagets tillväxtpotentialer och konkurrenskraft på en främst internationell marknad.

Under 2013 kommer medel att kunna sökas inom följande områden:

Erbjudande A. Forsknings- och utvecklingsprojekt. Max 5 miljoner kr kan sökas. Projektet ska leda till framtagning av ny kunskap eller användning av befintlig kunskap på ett för företaget väsentligen nytt sätt. Typisk projekttid är 6–18 månader.

Erbjudande B. Förstudie, verifiering eller mindre forsknings- och utvecklingsprojekt. Max 500 000 kr kan sökas. En förstudie innebär en undersökning för att ta fram en plan för genomförande av ett forsknings- och utvecklingsprojekt. Ett verifieringsprojekt ska avse att ge företaget möjlighet att verifiera de tekniska egenskaperna och de kommersiella möjligheterna hos en projekttid eller ett forskningsresultat. Typisk projekttid är 3-6 månader.

Ekonomiska aspekter: Forska&Vax 2011 har två erbjudanden riktade till företag:

Erbjudande A. Forsknings-, innovations- och utvecklingsprojekt. Max 5 miljoner kronor kan sökas.

Erbjudande B. Förstudie, verifiering eller mindre forsknings- och utvecklingsprojekt. Max 500 000 kronor kan sökas.

Tidsaspekter: Två ansökningsomgångar per år för båda erbjudandena. Aktuell utlysningsperiod öppnade 15 november 2012 och stänger 23 januari 2013. Tidigaste datum för projektstart: 1 april 2013.

Sökande: Alla företag som varit registrerade som aktiebolag minst 1 år före ansökningstidpunkten och har högst 250 anställda är välkomna att söka.

Nyckelord: Stärka tillväxten, forskning, innovation

Relevans för Kustrådsprocessen: Inte sökbar för själva Kustrådsprocessen i sig men likväl för inblandade företag, d.v.s. om de vill gå vidare med olika åtgärder och samverkan mellan olika kustsamhällen.

Möjliga partners: Företagen i Kustsamhällena

Länk: <http://www.vinnova.se/sv/Verksamhet/ForskaVax/>

